

ACET

ANALYTICAL CENTER
OF EXCELLENCE
ON TRAFFICKING

เปลี่ยนธุรกิจค้าสัตว์ป่า
ให้เป็นแหล่งทุนเพื่อการ
อนุรักษ์สัตว์ป่า

การสร้างและฟื้นฟูแหล่งทุน
เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าจาก
สินทรัพย์และค่าปรับที่ยึดได้
จากผู้กระทำผิด

รายงานฉบับนี้มอบเป็นข้อมูลให้แก่บุคคลทั่วไป เจ้าหน้าที่ราชการ หน่วยงานด้านการศึกษา และหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไรให้สามารถนำไปใช้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายภายใต้เงื่อนไขการรับรองแหล่งที่มา ห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของรายงานก่อนทำการเผยแพร่ไม่ว่าทางใดก็ตาม

รายงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจาก PMI IMPACT (บริษัท ฟิลลิป มอริส อินเตอร์เนชั่นแนล - PMI). รายละเอียดเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ ricardo@freeland.org

ลิขสิทธิ์: ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิเคราะห์อาชญากรรมการค้าสัตว์ป่า (ACET), 2020

รายงานสรุปผู้บริหาร	3
ปัญหาและอุปสรรค	4
โอกาสที่จะได้รับ	4
สาเหตุของการใช้มาตรการขดใช้ค่าเสียหายและมาตรการเสริมโทษเพื่อทำลายโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของผู้ค้าหลักทรัพย์ป่าผิดกฎหมาย	7
ก. กระบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายทำได้เพิ่มมากขึ้น	8
ข. หน่วยงานป้องกันการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้รับงบประมาณไม่เพียงพออย่างมาก	9
ค. บทลงโทษที่ไม่รุนแรงและไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น	9
ด. ประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย	10
ง. เพิ่มความเสี่ยงทางการเงินให้แก่ผู้ค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย	10
กลยุทธ์ใหม่เพื่อทำลายโครงสร้างทางการเงินของอาชญากรสัตว์ป่า: เงินเยียวยาฟื้นฟู	11
ก. การเยียวยาฟื้นฟูชุดใช้ค่าเสียหาย	11
ข. ประเด็นทางข้อกฎหมาย	13
ค. กรณีศึกษา – ประเทศสหรัฐอเมริกา	14
ง. การใช้บทลงโทษปรับยึดเงินเยียวยาฟื้นฟูของเขตอำนาจศาลอื่น ๆ	17
การเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสัตว์ป่าด้วยบทลงโทษ – “บทลงโทษที่สร้างสรรค” “เงินประชาสงเคราะห์” และ “ข้อตกลงแห่งคดี”	19
ก. บทนำ	19
ข. ปัญหาของข้อกฎหมาย	19
ค. กรณีศึกษา – ประเทศแคนาดา	20
ง. กรณีศึกษา – สหรัฐอเมริกา (“เงินประชาสงเคราะห์”)	21
จ. กรณีศึกษา – ประเทศออสเตรเลีย	22
ฉ. การประยุกต์ใช้มาตรการเสริมโทษในเขตอำนาจศาลอื่น ๆ	22
ช. ข้อตกลงแห่งคดี	23
ความท้าทายและสิ่งที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม	25
ก. ปรับปรุงหรือแก้ไขกรอบข้อกฎหมายและบทลงโทษที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน	25
ข. ประสิทธิภาพทางการเงินของผู้กระทำผิดและการยึดเอาทรัพย์สินที่ได้มาจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้น	26
ค. การพยายามเรียกร้องค่าเสียหายจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ	27
ง. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการประเมินมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น	28
จ. ความสนใจของประชาชนด้านการดำเนินคดี	28
ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์	29
บทสรุป	31
เอกสารอ้างอิง	32

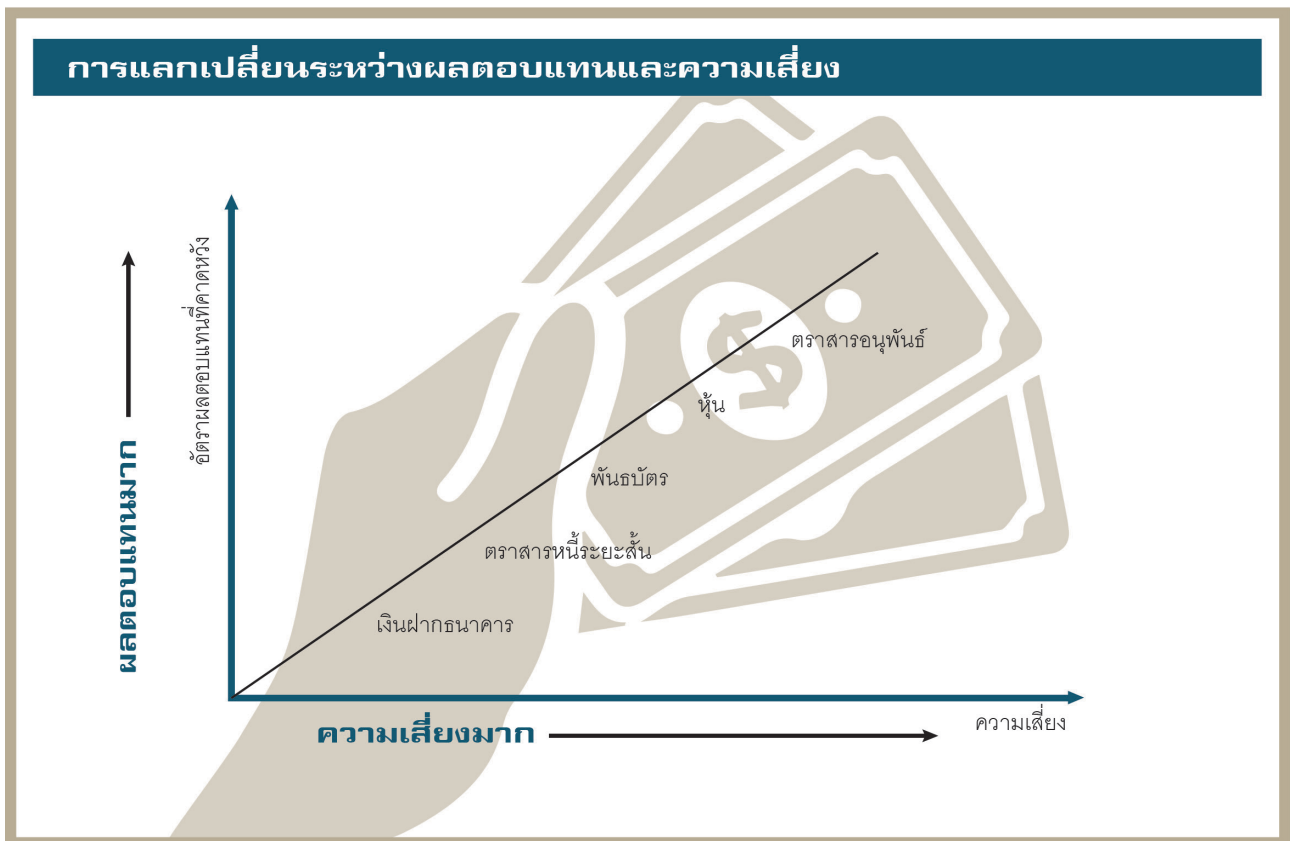
รายการคำย่อที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้

ASEAN	สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations)
CIR.	ประมาณ, ราว ๆ (Circa)
COVID-19	โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease-2019)
DSD	เขตเซาท์ดาโคตา (District of South Dakota)
LAK	ลูอิส เอ คาแพลน (Lewis A. Kaplan)
NSW	นิวเซาท์เวลส์ (New South Wales)
POEO ACT 1997 (Australia)	พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศออสเตรเลียปี 2540 (Protection of the Environment Operations Act 1997)
THB	ไทยบาท (Thai Baht)
US	สหรัฐอเมริกา (United States)
USAID	องค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Agency for International Development)
USC	ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา (United States Code)
USD	ดอลลาร์สหรัฐ (United States Dollars)
USDNY	ศาลแขวงสหรัฐประจำเขตทางใต้ของนิวยอร์ก (United States District Court Southern District of New York)

รายงานสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้กลายเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ทำกำไรได้มากที่สุดในโลก ด้วยมูลค่าที่สูงถึงหรือสูงกว่าสองหมื่นล้านเหรียญสหรัฐต่อปี ซึ่งส่งผลกระทบร้ายแรงดังนี้ (ก) เกิดการสูญพันธุ์ของชนิดสัตว์ป่าด้วยอัตราที่เร็วที่สุดในประวัติศาสตร์ (ข) การคอร์รัปชันเติบโตเพิ่มมากขึ้นในหมู่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายทั่วโลก และ (ค) เกิดโรคระบาดจากสัตว์สู่มนุษย์ เช่น COVID-19 ที่คุกคามสุขภาพของมนุษย์และความมั่นคงของโลก แม้ว่าผลกระทบร้ายแรงของมันจะส่งผลต่อทั้งสัตว์ป่าและมนุษย์ก็ตาม กระนั้นการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายก็ยังไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรง เห็นได้จากการที่หลายประเทศกำหนดบทลงโทษที่ไม่รุนแรง อีกทั้งเจ้าหน้าที่และหน่วยงานราชการ เช่น หน่วยงานความมั่นคง ยังไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร หน่วยงานคุ้มครอง

และอนุรักษ์สัตว์ป่ายังคงเป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณน้อยมาก นอกจากนี้จะถูกทำลายด้วยกระแสเงินสดและกฎหมายสัตว์ป่าที่อ่อนแออย่างต่อเนื่องแล้ว ยังทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความได้เปรียบอย่างชัดเจนอีกด้วย ผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่าจะจ่ายเงินก็ต่อเมื่อได้รับสินค้าเท่านั้น (ตามประสิทธิภาพของการทำงาน) และยังจ่ายแพงอีกด้วย แต่เจ้าหน้าที่และกลุ่มคนที่ร่วมกันต่อต้านการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมักจะได้รับค่าตอบแทนที่น้อยกว่ามาก นอกจากนี้ยังได้รับค่าตอบแทนล่าช้า และไม่สอดคล้องกับประสิทธิภาพการทำงานอีกด้วย ธุรกิจตลาดมืดนี้จึงให้คำจำกัดความได้ว่าเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนสูงแต่ความเสี่ยงต่ำ トラบใดที่สมการเช่นนี้ยังคงอยู่ การลักลอบล่าและค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายก็จะดำเนินต่อไปในวงกว้าง

อาชญากรรมสัตว์ป่าในสังคมร่วมสมัยยังคงเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ำและให้ผลตอบแทนสูงอย่างต่อเนื่อง

เพื่อป้องกันไม่ให้ชนิดสัตว์ป่าสูญพันธุ์เพิ่มมากขึ้น ระบบนิเวศอ่อนแอ และกระตุ้นให้เกิดโรคระบาดเพิ่มมากขึ้น เราจะต้องย้อนกลับสมการนี้เสียเพื่อเปลี่ยนให้เป็นการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายที่มีความเสี่ยงสูงโดยได้รับผลตอบแทนต่ำ และทำให้เจ้าหน้าที่และกลุ่มคนที่ต่อต้านการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้รับรางวัลหรือผลตอบแทนที่สูงขึ้น วิธีหนึ่งที่สามารถทำได้คือยึดเอากำไรที่ได้จากธุรกิจค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย และนำมาเปลี่ยนเป็นรางวัลหรือผลตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่คุ้มครองสัตว์ป่าที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งใช้เป็นแหล่งทุนให้กับงานเหยี่ยวา ฟันฟูและอนุรักษ์สัตว์ป่า

ด้วยการกำหนดเป้าหมายไปที่โครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของผู้ค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย และการยึดเอากำไรที่ได้จากผู้กระทำผิดมาเป็นแหล่งทุนให้กับงานอนุรักษ์สัตว์ป่า ทำให้เราสามารถ

- ทำให้ระบบการเงินของขบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายเป็นอัมพาต
- ยับยั้งการทำผิดกฎหมายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และ
- ช่วยฟันฟูจำนวนประชากรสัตว์ป่า ถิ่นที่อยู่ของสัตว์ป่ากับชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

รัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ได้พิจารณาริเริ่มกลยุทธ์แตกต่างกันไปเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ รายงานฉบับนี้มุ่งเน้นบทลงโทษผู้กระทำผิดด้วยการชดใช้และเหยี่ยวาและมาตรการเสริมโทษเพื่อกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องชดใช้ค่าเสียหายที่พวกเขาก่อขึ้นกับสัตว์ป่า ระบบนิเวศ และชุมชนท้องถิ่น เงินค่าเสียหายนี้สามารถใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมเพื่อใช้เป็นทุนเหยี่ยวาและฟันฟูได้

ปัญหาและอุปสรรค

- **กรอบด้านกฎหมาย** เพื่อให้สามารถทำการเหยี่ยวาและฟันฟูได้ ศาลจะต้องกำหนดบทลงโทษผู้กระทำผิดขั้นพื้นฐานด้วยการเรียกเก็บเงินเหยี่ยวาฟันฟูหรือมาตรการเสริมโทษเพื่อนำมาใช้เป็นทุนในการฟันฟูเหยี่ยวา
- **การระบุและยืนยันตัวเหยื่อ** เหยื่อที่ได้รับผลโดยตรงจากการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายกลับไม่ได้รับสิทธิทางด้านกฎหมายเอง (เช่น สัตว์ต่าง ๆ) ดังนั้น ผู้ที่ได้รับความเสียหายและผลกระทบทางอ้อม (รัฐบาล สมาชิกในชุมชนหรือองค์กรต่าง ๆ) จำต้องเป็นตัวแทนให้กับเหยื่อเหล่านั้น

การกำหนดแผนการฟันฟูที่สำคัญ การกำหนดปริมาณความเสียหายที่สัมผัสจับต้องไม่ได้ (เช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ

สิ่งแวดล้อม หรือ ชนิดพันธุ์สัตว์) เป็นเรื่องที่ยุ้งยากและอาจต้องใช้การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจที่ซับซ้อน ซึ่งเมื่อกำหนดปริมาณความเสียหายได้แล้ว ศาลจะต้องเลือกวิธีการหรือแผนการฟันฟูที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้เหยี่ยวาความเสียหายที่เกิดขึ้นตามสัดส่วนที่แท้จริง

การกำหนดบทลงโทษ เมื่อมีการมอบเงินให้แก่องค์กรต่าง ๆ เพื่อใช้เหยี่ยวาซ่อมแซมความเสียหายที่เกิดขึ้น ศาลจะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าทุกสิ่งเป็นไปด้วยความยุติธรรม โดยจะต้องกำหนดมาตรการป้องกันขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าบทลงโทษที่กำหนดนั้นเป็นไปตามคำสั่งของศาล

โอกาสที่จะได้รับ

- **การยับยั้งการกระทำผิด** เพื่อให้มั่นใจว่าการยับยั้งการกระทำผิดนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของการเหยี่ยวาและฟันฟู สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงก็คือจะต้องกำหนดมาตรการเสริมโทษให้ (ไม่ใช่นำมาใช้แทนกัน) แยกออกจากบทลงโทษอื่น ๆ เสมอ (เช่น ค่าปรับ และการจำคุก) เช่นนี้จึงเรียกได้ว่ามาตรการเหล่านี้เป็นการยับยั้งการกระทำผิด
- **กองทุนเสริม** เมื่อมาตรการเสริมโทษถูกกำหนดขึ้นเพิ่มเติมจากเงินค่าปรับ เงินจำนวนนี้จะถูกใช้เป็นตัวบทลงโทษเพื่อยับยั้งหรือทำให้แหล่งเงินของผู้กระทำผิดเป็นอัมพาตและใช้เป็นแหล่งทุนเสริมที่รัฐสามารถนำมาใช้เหยี่ยวาความเสียหายหรือใช้เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าได้ด้วย
- **การยกระดับให้กับเหยื่อ** ในขณะที่บทลงโทษเดิมเน้นไปที่การลงโทษตัวผู้กระทำผิด แต่การชดใช้ค่าเสียหายและมาตรการเสริมโทษนั้นกำหนดขึ้นเพื่อยกระดับบทบาทของเหยื่อ และแก้ไขความเสียหายจำเพาะด้วยวิธีการเหยี่ยวาฟันฟูอย่างเป็นธรรม
- **การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน** มาตรการเสริมโทษฉบับร่างสามารถทำให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรม พร้อม ๆ ไปกับส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิดได้ (เช่น ช่วยระบุความเสียหายที่เกิดขึ้น และช่วยประเมินการเหยี่ยวาฟันฟูที่จำเป็น)

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการหารือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายและมาตรการเสริมโทษ โดยเฉพาะวิธีการที่จะสามารถนำไปใช้โจมตีโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของขบวนการอาชญากรรมสัตว์ป่า โดยนำเสนอเบื้องหลังความเป็นมาของประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากเขตอำนาจศาลอื่น ๆ ให้แก่คณะรัฐบาลเพื่อให้เห็นว่า

กระบวนการนี้เข้าถึงได้และประสบความสำเร็จได้ ที่สุดแล้ว การหารือนี้อาจกระตุ้นให้รัฐบาลดำเนินการร่างกฎหมายใหม่ หรือมีเช่นนั้นก็ปรับปรุงฉบับเดิมที่มีอยู่แล้วให้พุ่งเป้าไปที่ ความมั่งคั่งและโครงสร้างทางการเงินของของผู้กระทำความ ผิดเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย

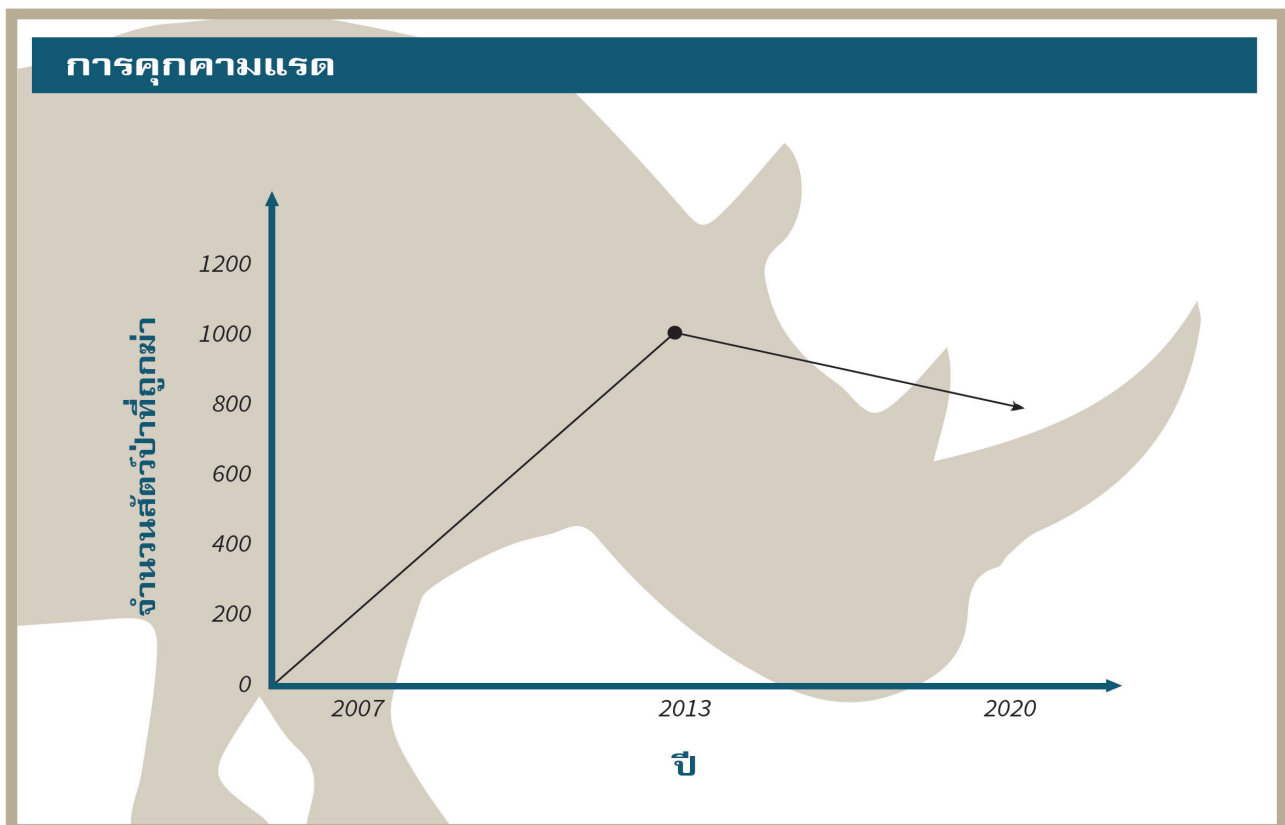
สาเหตุของการใช้มาตรการชดใช้ค่าเสียหายและมาตรการเสริมโทษเพื่อกำลายโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของผู้ค้าลักลอบสัตว์ป่าผิดกฎหมาย

ขณะที่รายงานฉบับนี้เผยแพร่ออกไปแล้วนั้น อาชญากรรมสัตว์ป่ากำลังก่อผลกระทบที่รุนแรงอย่างเห็นได้ชัด เช่น เมื่อปีที่แล้ว ช้าง 30,000 ตัวถูกล่าเพื่อเอางา ในวันที่มีเสือเหลืออยู่ในป่าเพียงแค่ 4% เท่านั้นเมื่อเทียบกับศตวรรษก่อน ส่วนแรดแอฟริกันถูกล่าทุก ๆ แปดชั่วโมง และมีตัวล้นมากกว่า 1 ล้านตัวถูกลักลอบค้าขายอย่างผิดกฎหมายตั้งแต่ปี 2543 ทำให้พวกมันกลายเป็นสัตว์ป่าเสี่ยงสูญพันธุ์ที่ถูกลักลอบค้าผิดกฎหมายมากที่สุดในโลก¹

การค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น ความกดดันประชากรสัตว์ป่า ระบบนิเวศและเช่นที่เราเห็นได้จากไวรัสโคโรนา (Coronavirus) มนุษย์ก็ถูกคุกคามด้วยเช่นกัน แม้ว่าผู้บริโภคจะได้ตระหนักถึงภัยร้ายแรงสำคัญที่เกิดขึ้น

ขึ้นจากการค้าผิดกฎหมาย และการทำงานที่หนักขึ้นของเจ้าหน้าที่อนุรักษ์สัตว์ป่าในการบังคับใช้กฎหมายที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น กระนั้นภัยคุกคามจากการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายก็ยังเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นกับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายสัตว์ป่าคือ ขาดเงินทุนและระบบที่จะช่วยต่อสู้กับ

สัตว์ป่าผิดกฎหมาย ในทางกลับกันสิ่งยั่วยุที่สำคัญของผู้ค้าก็คือการที่ธุรกิจนี้เป็นธุรกิจที่ทำกำไรหรือให้ผลตอบแทนมากที่สุดในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมี “พรมแดนหละหลวมอันขึ้นชื่อ กฎหมายที่อ่อนแอกับการบังคับใช้ที่ไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ ถือได้ว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นแหล่งฮอตสปอตระดับโลกสำหรับการลักลอบล่า ค่า และบริโภคสัตว์ป่าและชิ้นส่วนสัตว์ป่าผิดกฎหมาย”²

การลักลอบล่าแรดอย่างผิดกฎหมายในสาธารณรัฐแอฟริกาใต้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากแรดเพียง 13 ตัวที่ถูกลักลอบล่าในปี 2550 มาเป็นเกือบ 1,000 ตัวในปี 2556⁵

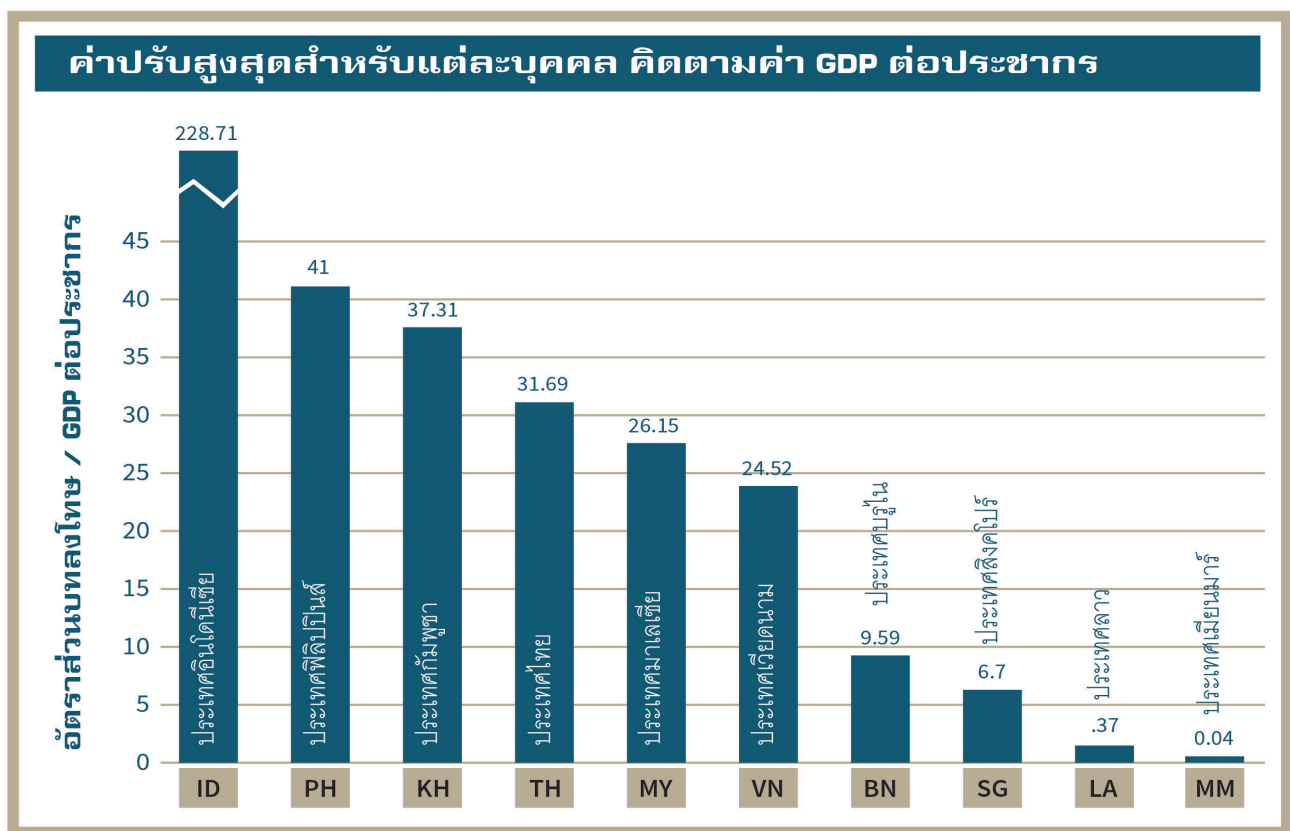
เพื่อให้การหยุดยั้งและขัดขวางกระบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน เราจำเป็นต้องพุ่งเป้าไปที่การโจมตีความสามารถในการทำกำไรของผู้ค้า เพื่อให้ผู้ค้าหมดแรงจูงใจที่จะร่วมในธุรกิจตั้งแต่เริ่มแรก อย่างไรก็ตามในปัจจุบันแผนการที่มุ่งเป้าต่อสู้กับกระบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายยังไม่สามารถส่งผลกระทบต่อด้านการเงินแก่ผู้ค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้ ซึ่งปัญหาหลายประการที่ประสบอยู่มีดังต่อไปนี้

- ก. กระบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายทำกำไรได้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ
- ข. หน่วยงานป้องกันการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้รับงบประมาณไม่เพียงพออย่างมาก
- ค. บทลงโทษที่ไม่รุนแรงและไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น และ
- ง. ประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากขาดความรู้และการอบรมที่เพียงพอ

เพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้าเราจะต้องเพิ่มความเสี่ยงทางการเงินให้แก่ผู้ค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย และเพิ่มค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่อนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น และให้ควมยุติธรรมแก่เหยื่อผู้เสียหาย เช่น การกำหนดมาตรการชดเชยค่าเสียหายและมาตรการโทษเสริม ภาพรวมโดยสรุปของแนวคิดข้างต้นจะไดกล่าวถึงโดยละเอียดในหมวดถัดไป (หมวดที่ 2) ของรายงานฉบับนี้

ก. กระบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายทำกำไรได้เพิ่มมากขึ้น

เมื่อชนิดพันธุ์สัตว์ป่าเริ่มหายากมากขึ้นเท่าไร กระบวนการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายก็จะยิ่งทำกำไรได้มากขึ้นเท่านั้น มูลค่าการค้าปลีกของงาช้างเพียงอย่างเดียวเพิ่มขึ้นจาก 5.77 เหรียญสหรัฐ/กิโลกรัมในปี 2519 เป็นสูงกว่า 3,000 เหรียญสหรัฐ/กิโลกรัมในปี 2557 และในที่สุดก็คงที่อยู่ที่ประมาณ 730 เหรียญสหรัฐ/กิโลกรัมในปี 2560 ส่วนใหญ่เป็นเพราะประเทศจีนออกกฎหมายห้ามซื้อขายงาช้างนั่นเอง^{3,4}

อัตราส่วนระหว่างโทษสูงสุดสำหรับอาชญากรรมสัตว์ป่าและป่าไม้กับ GDP ต่อประชากรในกลุ่มประเทศอาเซียน แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างที่ชัดเจนของวิกฤตที่แต่ละประเทศต้องเผชิญกับอาชญากรรมสัตว์ป่า. ข้อมูล GDP, ธนาคารโลก

นอแรดที่ถูกยึดมาไว้ระหว่างปฏิบัติการคอบร้าในปี 2556 ค่าปรับที่เรียกเก็บจากอาชญากรผู้ค้าเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับมูลค่าของนอแรดเอง ดังนั้นจึงไม่มีสิ่งใดสามารถยับยั้งหรือขัดขวางอาชญากรรมสัตว์ป่าได้. ข้อมูล มูลนิธิฟรีแลนด

ข. หน่วยงานป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้รับงบประมาณไม่เพียงพออย่างมาก

นอกจากหน่วยงานป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมักจะถูกจัดลำดับความสำคัญให้อยู่ในลำดับต่ำแล้วก็ยังไม่ได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพออย่างมากอีกด้วย “เจ้าหน้าที่ระดับนโยบายมักให้ความสนใจต่อระบบเศรษฐกิจผิดกฎหมายและการใช้ทรัพยากรเพื่อป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายจากปัญหาภัยคุกคามทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอธิบายเหตุผลได้ว่าทำไมงบประมาณในการปราบปรามการค้ายาเสพติดจึงได้สูงกว่างบประมาณของการปราบปรามการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมากนัก”⁶ อีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ได้รับงบประมาณต่ำกว่าที่ควรคือ หลายประเทศที่มีการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายนั้นเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น ส่งผลให้อาชญากรรมอื่น ๆ ได้รับความสำคัญมากกว่าอาชญากรรมสัตว์ป่า “เมื่อประเทศหนึ่งกำลังดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดหรือกำลังพัฒนาความสามารถทางด้านเศรษฐกิจอยู่ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสัตว์ป่าของประเทศนั้นก็จะไม่ค่อยได้รับความสำคัญ และนี่คือปัญหาหลักในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ จัดตั้งเครือข่ายบังคับใช้กฎหมาย ระบบติดตามและประเมินผลต่าง ๆ เนื่องจากทั้งหมดนี้ต้องการงบประมาณทั้งสิ้น”⁷

อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญสำหรับประเทศกำลังพัฒนา คือ การพิจารณางบประมาณสำหรับโครงการต่าง ๆ จากรายได้

ภายนอกที่ยึดมาได้จากระบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย “เป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าอาชญากรรมสัตว์ป่าส่งผลกระทบต่อในด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งรวมถึงการทำลายป่าไม้และชนิดพันธุ์สัตว์ป่า การต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมหาศาลในการจัดหาสถานที่เพื่อดูแลอภิบาลสัตว์ที่ได้รับการช่วยเหลือมา ค่าใช้จ่ายในการเยียวยาหรือฟื้นฟูจำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และ/หรือป่าไม้ที่ได้รับความเสียหาย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อรัฐบาลในด้านต่าง ๆ ดังนี้ เงินที่ต้องใช้สำหรับศูนย์ช่วยเหลือ เงินที่ต้องใช้สำหรับเยียวยาประชาชนที่อาจสูญเสียพืชผลหรือรายได้ไป และเงินที่ต้องใช้สำหรับเยียวยาสังคมทั้งระบบเนื่องจากระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไป – เช่น การเกิดโรคระบาด” รายจ่ายภายนอกเหล่านี้ควรจะนำมาพิจารณาทั้งในแง่ของการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมแก่อาชญากรรมสัตว์ป่า และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ป่า

ค. บทลงโทษที่ไม่รุนแรงและไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น

ส่วนใหญ่แล้วแต่ละประเทศกำหนดบทลงโทษคดีเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับอาชญากรรมสัตว์ป่าให้เป็นลหุโทษ อีกทั้งผู้ต้องหาที่ถูกจับขึ้นศาลก็มักจะเป็นเพียงพรานป่าหรือผู้ทำหน้าที่ขนย้ายระดับล่างเท่านั้น ไม่ใช่ระดับหัวหน้าหรือระดับผู้ดูแลการเงินของเครือข่ายอาชญากรรม⁸ ค่าปรับที่ค่อนข้างน้อยจนพวกองค์กรลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายให้คำจำกัดความว่าเป็นเพียง “ต้นทุนในการทำธุรกิจ” เท่านั้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่พวกเขาโยนให้ผู้บริโภคเป็นผู้รับผิดชอบแทนได้ และถือเป็นเพียงความเสียหายชั่วคราว (ถ้าเกิดขึ้น) เท่านั้น เนื่องจากสัตว์ป่าและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ภาครัฐยึดเอาไว้มันมักจะถูกธุรกิจใหม่เข้าแทนที่อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้มูลค่าของค่าปรับก็มักจะน้อยกว่าผลกำไรที่ผู้กระทำผิดได้รับอย่างมีนัยสำคัญ¹⁰

“ปัจจุบัน เรียกได้ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อทั้งฝ่ายอุปสงค์และฝ่ายอุปทานของกระบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมีน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย ส่วนประเทศที่กฎหมายมีบทลงโทษทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับอาชญากรรมฆ่าต้นก็มีข้อจำกัดทำได้เพียงจับและยึดเอาสัตว์ป่าและชิ้นส่วนจากสัตว์ป่าเหล่านั้นเท่านั้น – ไม่สามารถยึดเอาเงินจากการก่ออาชญากรรมได้ เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับกระบวนการค้ายาเสพติด ที่การยึดยาเสพติดเป็นเพียงการทำให้องค์กรค้ายาเหล่านี้เจออุปสรรคเพียงแค่ว่าชั่วคราวเท่านั้น และธุรกิจใหม่ก็จะมาแทนที่อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามการดำเนินงานไปที่ความมั่งคั่งกับโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินขององค์กรเหล่านี้จะทำให้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจผิดกฎหมายของพวกเขา

เขาเกิดการหยุดชะงักและอ่อนแอลง จนถูกดำเนินคดีทางกฎหมายได้ในที่สุด”¹¹

ประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย

ภารกิจของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนั้นอันตรายในทุกขั้นตอนของการสืบสวน – “ตั้งแต่เริ่มต้นการสืบสวน คือการรักษาความปลอดภัยในที่เกิดเหตุหรือการจับกุม จนถึงการขยายผลที่นำไปสู่การบริหารจัดการคดีที่เหมาะสม ค่าตัดสินในชั้นศาล บทลงโทษ และอาชวรมการยึดสินทรัพย์ด้วย”¹² อย่างไรก็ตามตลอดหลายปีที่ผ่านมาเหล่าผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้ค่อย ๆ พัฒนาตัวเองไปสู่การเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีความซับซ้อนและสามารถใช้ประโยชน์จากช่องโหว่ทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายที่อ่อนแอ และจุดอ่อนของระบบยุติธรรมทางอาญา¹³ “ด้วยการว่าจ้างเครือข่ายที่ซับซ้อนต่าง ๆ เช่น พรานป่า พวกลักลอบตัดไม้ผิดกฎหมาย พ่อค้าคนกลาง เครือข่ายผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย ทีมขนส่ง ทีมพ่อค้า ซึ่งอาชญากรเหล่านี้ (สามารถทำให้ตัวเอง) ล้าหน้ากฎหมายอยู่หนึ่งก้าวเสมอ”¹⁴

ในทางปฏิบัติ “เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและผู้ที่ได้รับผิดชอบในการป้องกันเขตแดนจากการลักลอบนำเข้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย และอาชญากรรมต่าง ๆ มักจะไม่ทราบถึงวิธีการและเทคนิคที่บรรดาอาชญากรทั้งหลายนำมาใช้ นอกจากนี้ยังขาดทักษะและวิธีการที่จำเป็นสำหรับการสืบสวนทางการเงินอีกด้วย”¹⁵ ดังนั้นการที่โลกให้ความสำคัญในการจัดฝึกอบรมหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายท้องถิ่น การแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การแบ่งปันข้อมูลระหว่างเขตอำนาจของศาล และการเพิ่มขีดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสืบสวน ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ก็เพื่อที่จะสามารถดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายได้ไม่เพียงแต่เฉพาะพวกที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น แต่ยังดำเนินการติดตามจับกุมอาชญากรระดับสูงได้อีกด้วย”

จ. เพิ่มความเสี่ยงทางการเงินให้แก่ผู้ค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย

อาชญากรรมสัตว์ป่าก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นวงกว้าง นอกจากนี้ยังคุกคามต่อสุขภาพและความปลอดภัยของชุมชนโดยรอบอีกด้วย ทว่าการระบุ “เหยื่อหรือผู้ได้รับความเสียหาย” ที่เหมาะสม (ด้วยสิทธิภายใต้กฎหมาย) อาจเป็นเรื่องที่ท้าทายและยากต่อการประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ความเสียหายที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะไม่ได้รับการเยียวยาฟื้นฟูด้วยการลงโทษแบบดั้งเดิมด้วยวิธีการปรับ

และจับกุม หากไม่มีบทลงโทษที่เข้มแข็งและรุนแรงมากพอ แรงจูงใจของอาชญากรลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายเหล่านี้ก็จะสูง ขณะที่ความเสี่ยงต่ำต่อไป

เราจำเป็นต้องเพิ่มความเสี่ยงให้กับการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายให้สูงขึ้นด้วยการกำหนดบทลงโทษที่เข้มงวดเหมาะสมกับมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น จำนวนเงิน/สินทรัพย์ผิดกฎหมายที่ยึดเอามาได้จากผู้กระทำผิดจึงจะสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นงบประมาณในการป้องกันและอนุรักษ์สัตว์ป่าได้ ด้วยวิธีนี้จะทำให้ผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายกลายเป็นผู้ให้เงินทุนสนับสนุนเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าแทน

กลยุทธ์ใหม่เพื่อกำลายโครงสร้างทางการเงินของ อาชญากรสัตว์ป่า: เงินเยียวยาฟันฟู

ไม่กี่ปีที่ผ่านมา รัฐบาลและกลุ่มต่อต้านการลักลอบค้าสัตว์ป่า ผิดกฎหมายของหลายประเทศได้เริ่มดำเนินการ ในหลากหลายยุทธวิธีเพื่อจัดการกับปัญหาสำคัญในการต่อต้านการลักลอบค้าสัตว์ป่า ผิดกฎหมายสองประการ คือ (i) เพิ่มบทลงโทษที่ก่อให้เกิดความเสียหายรุนแรงขึ้นกับเศรษฐกิจของผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่า ผิดกฎหมาย และ (ii) ใช้ประโยชน์จากเงินหรือสินทรัพย์ที่ยึดมาได้จากผู้กระทำผิดในการสนับสนุนหรือช่วยเหลือค่าใช้จ่ายสำหรับการป้องกันและฟื้นฟูชนิดพันธุ์สัตว์ป่า กลยุทธ์หนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาทั้งสองประการได้สำเร็จในเขตอำนาจศาลบางเขตก็คือการใช้มาตรการปรับเงินค่าเยียวยาฟันฟูกับอาชญากรสัตว์ป่าเพิ่มเติมจากการลงโทษตามกฎหมายเดิม

ก. การเยียวยาฟันฟูชดใช้ค่าเสียหาย

โดยทั่วไปแล้วการเยียวยาฟันฟูชดใช้ค่าเสียหายจะเป็นบทลงโทษทางแพ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดยึดหรือเก็บไว้ซึ่งทรัพย์สินของเหยื่อ และช่วยทำให้เหยื่อผ่านพ้นความเสียหายที่ได้รับไปได้¹⁶ แต่ในกรณีของอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมหรืออาชญากรรมสัตว์ป่า ผิดกฎหมาย การเยียวยาฟันฟูชดใช้ค่าเสียหายอาจกำหนดวิธีการและกลไกที่เหมาะสมได้ดังนี้ (1) ให้จำเลยผู้กระทำผิดจ่ายเงินเยียวยาฟันฟูให้แก่บุคคลที่สามเพื่อใช้ในการฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกระทำที่ละเมิดกฎหมายของจำเลย หรือ (2) ให้จำเลยเป็นผู้ดำเนินการซ่อมแซมฟื้นฟูสภาพแวดล้อมจริงในส่วนที่จำเลยเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย¹⁷

บทลงโทษค่าเยียวยาฟันฟูนั้นมีจุดประสงค์เพื่อจัดการกับ

คลังเก็บงาช้างของรัฐบาล ผู้ค้าสัตว์ป่า ผิดกฎหมายกำลังหาวิธีเก็บรักษา งาช้างและนอแรดตลอดจนผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ต่อคุณในอนาคต โดยเชื่อว่าการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งสามารถใช้เป็นต้นทุนในการลงทุนต่อไปได้. ข้อมูล มูลนิธิฟรีแลนด

สภามบินสุวรรณภูมิ กรุงเทพฯ มกราคม 2561 คณะเจ้าหน้าที่ตำรวจแกลงข่าวจับกุมนายบุญชัย แบงค์ ตัวการใหญ่การลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายซึ่งเป็นผู้ต้องหาในคดี. ข้อมูล มูลนิธิฟรีแลนด

ทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบของจำเลยตามมูลค่าความเสียหายที่โจทก์ต้องเผชิญ ด้วยการยึดเอาทรัพย์สินหรือผลกำไรที่มีมูลค่าเท่ากันคืนให้แก่โจทก์¹⁸

ข้อกำหนดแบบกว้าง ๆ สำหรับโจทก์ที่จะแสดงสิทธิ์เรียกร้องค่าเสียหายฟื้นฟู จะต้องแสดงหลักฐานสามประการ ดังนี้

- จำเลยมีทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น หรือได้รับกำไรจากการกระทำผิดกฎหมาย
- จำเลยได้ทรัพย์สินนั้นมาโดยมิชอบ และ
- ทรัพย์สินที่จำเลยได้มานั้น คือมูลค่าความเสียหายของโจทก์¹⁹

เงินเยียวยาฟื้นฟูแตกต่างจากค่าปรับที่โดยทั่วไปมีจุดประสงค์เพื่อลงโทษจำเลยฐานละเมิดกฎหมายเท่านั้น แต่เงินเยียวยาฟื้นฟูมีจุดประสงค์เพื่อการแก้ไขเยียวยาอย่างเสมอภาคและฟื้นฟูสภาพหรือสถานะของเหยื่อผู้เสียหาย ให้คืนสู่สภาพเดิม²⁰ ก่อนเกิดเหตุอีกด้วย ด้วยเหตุนี้เงินเยียวยาฟื้นฟูจึงมักจะนำมาใช้กับคดีโจรกรรมหรือนอใจ ซึ่งการเยียวยาเหยื่อผู้เสียหายนั้นมีความชัดเจน – คือการที่รัฐตัดสินว่าจำเลยมีความผิด และมีคำสั่งให้ส่งคืนทรัพย์สินที่โจรกรรมมาพร้อมทั้งเงินเยียวยา (ซึ่งอาจมีโทษอื่นรวมอยู่ด้วย) ให้กับรัฐ/สาธารณชน

อย่างไรก็ดีเงินเยียวยาฟื้นฟูยังถูกนำมาใช้เพื่อเยียวยาคดี

อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม และอาชญากรรมลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายด้วยซึ่งพบไม่บ่อยนัก สำหรับคดีเช่นนี้ทั้งอาชญากรรมสิ่งแวดล้อมและผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่า ผิดกฎหมายจะต้องชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของพวกเขา ซึ่งปกติแล้วมักจะเป็นการให้จ่ายเงินทุนเพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อม

เหตุผลภายใต้เงื่อนไขข้างต้นก็คือ “ความเสียหายที่กลุ่มผู้กระทำผิดก่อขึ้นกับสิ่งแวดล้อมนั้นอาจรุนแรงสาหัสจนไม่สามารถฟื้นฟูสภาพแวดล้อมนั้นให้กลับมาสู่สภาพเดิมก่อนเกิดเหตุได้อย่างเต็มที่ ความเสียหายที่เกิดขึ้น ต่อสิ่งแวดล้อมประเภทนี้จึงอาจต้องให้ผู้กระทำผิดเป็นผู้จ่ายค่าเสียหาย ดำเนินโครงการฟื้นฟูปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้วยตนเอง หรือไม่ก็จ่ายค่าเสียหายให้ผู้อื่นดำเนินโครงการแทน เช่น โครงการจัดหาพื้นที่ป่าทดแทน”²¹ วิธีการเดียวกันนี้สามารถใช้ในการกักกลุ่มผู้ลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้เช่นกัน โดยเงินชดเชยนี้จะถูกนำไปใช้เพื่อการฟื้นฟูและอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่ของชนิดพันธุ์ที่ถูกล่าไป

นอกจากนี้เงินเยียวยาฟื้นฟูยังมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นมาตรการเสริมโทษ (ไม่ใช่การนำมาใช้แทน) จากข้อกฎหมายเดิม ดังแนวทางแห่งการพิจารณาตีภายในของกระทรวงยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกาที่ว่า “ทราบใดที่การชดเชยเงินชดเชยค่าเสียหายเพื่อการเยียวยาเหยื่อไม่ทำให้จำเลยถึงขั้นสิ้นเนื้อ

จากความพยายามในการต่อสู้กับการระบาดของไวรัสโควิด-19 เมื่อไม่นานมานี้ เราจะสามารถแสดงความเชื่อมโยงระหว่างการบริโภคสัตว์ป่าจากตลาดค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายกับการสูญเสียจำนวนชีวิตมนุษย์ได้อย่างไร²⁷ ช่วงเวลานี้อาจเป็นช่วงเวลาที่ย่างที่สุดที่จะสืบทอดรอยความเสียหายของการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายและเหยื่อที่เป็นมนุษย์ เนื่องจากเราสามารถทำการประเมินมูลค่าความเสียหายนั้นโดยคำนวณจากพื้นฐานของจำนวนมนุษย์ที่เสียชีวิตไป ความเสียหายทางธุรกิจ การล่มสลายของภาคอุตสาหกรรมและเงินจำนวนเป็นพันล้านที่ใช้จ่ายไปในการรักษาทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นจากไวรัสโควิด-19 ได้

ประดาตัว อัยการจึงควรกำหนดค่าปรับให้สอดคล้องเหมาะสมกับความรุนแรงของความผิดร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ด้วยเสมอ”²²

ข. ประเด็นทางข้อกฎหมาย

ในปัจจุบันเขตอำนาจศาลส่วนใหญ่ยังไม่ได้กำหนดบทลงโทษที่เป็นรูปแบบเงินชดเชยค่าเสียหายหรือเงินเยียวยาในคดีที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายและคดีสิ่งแวดล้อมเท่าไรนัก เนื่องจากมีปัญหาเกิดขึ้นมากมายในการใช้รูปแบบการลงโทษเช่นนี้ ดังนี้

(1) กฎหมายขั้นพื้นฐาน

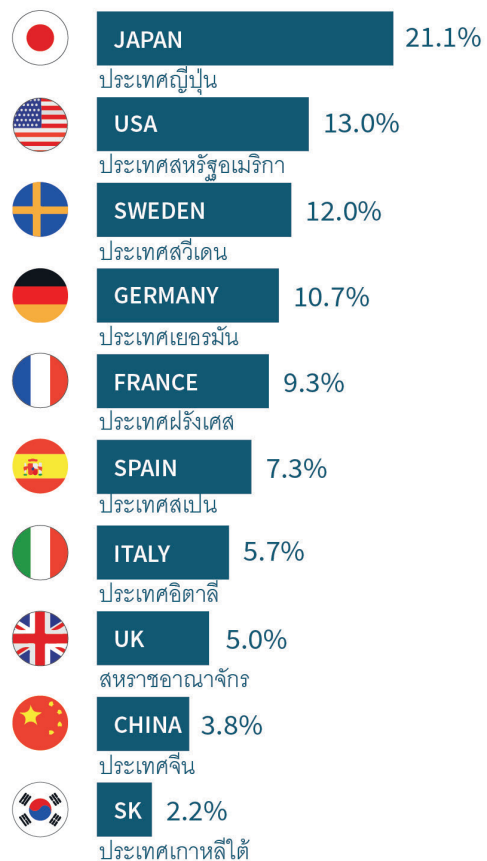
เพื่อให้การเรียกเก็บค่าเสียหายฟื้นฟูความเสียหายมีผลบังคับใช้ถูกต้องตามกฎหมาย จำเป็นที่จะต้องใช้เวลาในการพิจารณาไตร่ตรองการปรับปรุงแก้ไขบทลงโทษในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนี้ ให้ได้มากที่สุด หมายความว่าข้อกฎหมายทางอาญา และ/หรือ แนวทางพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อกำหนดให้การเรียกเก็บเงินเยียวยาฟื้นฟูเป็นมาตรการบทลงโทษที่สามารถนำมาใช้กับจำเลยได้ แต่สำหรับอาชญากรรมลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายในปัจจุบันนั้น เงินเยียวยาฟื้นฟูยังไม่ใช้สิ่งที่เขตอำนาจศาลหลายแห่งต้องการ

(2) การระบุตัวเหยื่อที่เหมาะสม

การลงโทษด้วยการเรียกเก็บเงินเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายนั้นมีจุดประสงค์เพื่อให้เหยื่อได้รับการฟื้นฟูเยียวยาอย่างเต็มที่ แต่ใครกันล่ะที่เรียกได้ว่าเป็น ‘เหยื่อ’ ของคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย และ ‘บุคคล’ หรือ กลุ่มนั้น ๆ มีสิทธิถูกต้องตามกฎหมายที่จะได้รับเงินเยียวยาหรือไม่ ถ้าพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผลที่สุดก็อาจเป็นไปได้ว่าเหยื่อของคดีนี้คือตัวสัตว์ป่ามันเอง แต่แม้ว่าสัตว์ป่าตัวนั้นจะรอดชีวิต มันก็ไม่

การเปรียบเทียบแพ็คเกจกระตุ้นเศรษฐกิจหลังการระบาดของโรคโควิด-19

การตอบสนองทางการคลังต่อการแพร่ระบาดของโควิด-19 ตามส่วนแบ่งของ GDP (ในบางประเทศ)*

* As of May 10, 2020 Source: Ceyhan Elgin

การให้เงินช่วยเหลือของรัฐบาลแต่ละประเทศต่อความเสียหายจำนวนมหาศาลที่เกิดขึ้นกับภาคธุรกิจจากผลกระทบของโควิด-19 งบประมาณบางส่วนถูกจัดสรรให้กับโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อยุติการระบาดได้แก่แผนการแก้ไขปัญหาชั่วคราว. 10 พฤษภาคม 2020 เซย์ฮัน เอลจิน

สามารถรับเงินเยียวยาฟื้นฟูได้ ๆ ด้วยตัวเองโดยตรงได้อยู่ดี ด้วยเหตุนี้เมื่อมีการพิจารณาโทษให้มีการชดใช้เงินเยียวยาฟื้นฟูในคดีอาชญากรรมสัตว์ป่า กลุ่มหรือฝ่ายใดก็ตามที่แสดงให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ แม้ว่าจะเป็นเพียงผู้ได้รับผลกระทบทางอ้อมมากกว่าก็ตาม จึงมักจะถูกพิจารณาให้เป็นเหยื่อ²³ ของคดีที่เกิดขึ้น เช่น คดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม (หรือหน่วยงานบริหาร) ดังนี้

- รัฐบาลแห่งชาติ (หรือรัฐบาลท้องถิ่น) ที่มีการตรวจพบการลักลอบค้าขายสัตว์ป่าผิดกฎหมาย อาจอ้างว่าเงินเยียวยาฟื้นฟูเป็นของพวกเขา เนื่องจากพวกเขาได้สูญเสียกำลังพลไปในการสืบสวนและการดำเนินคดีนี้จนหมดสิ้น
- รัฐบาลต่างชาติ หรือ คนต่างชาติในประเทศต้นทางที่ชนิดพันธุ์สัตว์ป่านั้นถูกลักลอบล่ามากก็อาจอ้างหรือเรียกร้องว่าเงินเยียวยาฟื้นฟูเป็นของพวกเขา เหตุเพราะการลักลอบล่าสัตว์ที่เกิดขึ้นสร้างความเสียหายให้กับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และมรดกแห่งชาติของประเทศเขา
- องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่า ก็อาจเรียกร้องว่าเงินเยียวยาฟื้นฟูเป็นของพวกเขาเช่นกัน เนื่องจากองค์กรเหล่านั้นจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มมากขึ้นในการฟื้นฟูเหยี่ยวถิ่นที่อยู่และจำนวนประชากรของชนิดพันธุ์สัตว์ที่ได้รับความเสียหาย
- องค์กรภาคประชาสังคมที่ให้ความช่วยเหลือด้านการบังคับใช้กฎหมาย ก็อาจอ้างว่าเงินเยียวยาฟื้นฟูเป็นของพวกเขา เนื่องจากพวกเขาต้องใช้กำลังคนมากขึ้นในการช่วยเหลือด้านการสืบสวนและการดำเนินคดีความผิดฐานลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย หรือ
- รัฐเองก็อาจเรียกร้องเอาเงินเยียวยาฟื้นฟูในนามของสาธารณะชน ชนิดพันธุ์สัตว์ป่า หรือไม่กี่เพื่อคนรุ่นต่อไปในอนาคต บนพื้นฐานที่ว่ารัฐบาลกระทำการไปในฐานะผู้ดูแลมรดกแห่งชาติให้กับกลุ่มบุคคลดังกล่าว

แต่ใครที่จะเป็นฝ่ายที่สามารถเรียกร้องเอาเงินเยียวยาฟื้นฟูได้จริงนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทางในการกำหนดบทลงโทษหรือดุลยพินิจของศาล (ตามความเหมาะสม) ข้อกำหนดในบริบทของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับสัตว์ป่าของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติได้กล่าวไว้ว่า “เงินเยียวยาฟื้นฟูต้องชำระให้กับรัฐในนามของสัตว์ป่าหรือผืนป่า หาใช่เหยื่อที่เฉพาะเจาะจงใด ๆ ไม่”²⁴ อย่างไรก็ตามรัฐบาลหรือองค์กรพัฒนาเอกชนที่รับผิดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์หรือปกป้องฟื้นฟูชนิดพันธุ์สัตว์ป่าสามารถเป็นตัวแทนให้กับชุมชนที่ได้รับประโยชน์จากชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่ตกเป็นเหยื่อได้เช่นกัน²⁵

(3) การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญ

เมื่อคัดเลือกเหยื่อที่เหมาะสมได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือทำอย่างไรจึงจะปรับปรุงแก้ไขเงินเยียวยาฟื้นฟูให้เหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุดที่จะทำให้เหยื่อได้รับความยุติธรรมอย่างเต็มที่ ชุดคู่มือเกี่ยวกับสัตว์ป่าของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติกล่าวไว้ว่า “การชดใช้เยียวยาควรรวมถึงการส่งคืนทรัพย์สินหรือเงินค่าความเสียหายหรือความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการที่ตกเป็นเหยื่อ เงื่อนไขการเยียวยา และการทวงคืนความถูกต้อง” ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละรัฐที่ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าได้ถูกลักลอบล่าไป เพราะค่าใช้จ่ายอาจรวมถึง ค่ารักษาทางการแพทย์ หรือ การฟื้นฟูชีวิตสัตว์ป่า การให้ความดูแลสัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตหรือพืชที่จับยึดมาได้ และการส่งคืนสัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตทั้งหลายกลับคืนไปยังประเทศต้นทางของพวกเขา²⁷ อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายบางอย่างก็ยากที่จะประเมินค่าได้ เช่น แม้ว่าจะสามารถประเมินค่าใช้จ่ายสำหรับการขนส่ง/คืนทรัพย์สิน (ถ้ามี) ค่าใช้จ่ายที่ใช้เพื่อการสืบสวนและรางวัลสำหรับผู้แจ้งเบาะแสได้ก็ตาม แต่เราจะประเมินค่าความเสียหายหรือความสูญเสียที่เกิดขึ้นได้อย่างไร (เช่น การสูญเสียชีวิตของแรด หรือ การสูญเสียสัตว์ตัวสุดท้ายของชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์) และเราจะประเมินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อการ “ทำให้คืนสู่สภาพเดิม” (ของเหยื่อ) เช่น วิธีการใดที่ควรนำมาใช้ดำเนินการหรือจำนวนเงินเท่าไรที่ต้องการเพื่อทำให้เหยื่อกลับคืนสู่สภาพเดิม (เช่น ฟื้นฟูจำนวนชนิดพันธุ์สัตว์ให้คืนสู่จำนวนเดิมก่อนที่จะถูกล่า เป็นต้น)

ค. กรณีศึกษา – ประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

- **กฎหมายขั้นพื้นฐาน:** กฎหมายพื้นฐานในการกำหนดบทลงโทษสำหรับคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายโดยให้มีการชำระเงินค่าเยียวยาฟื้นฟูนั้น มีบัญญัติไว้อยู่แล้วภายใต้กฎหมายเลซี่ มาตราที่ 16 หมวดที่ 3371-3378 ซึ่งกำหนดให้บุคคลใดก็ตามที่กระทำการลักลอบ “นำเข้า ส่งออก ขนส่ง ขายไป รับมา หรือซื้อ ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าใด ๆ ระหว่างรัฐหรือระหว่างประเทศ ทั้งที่เป็นสัตว์บกและสัตว์น้ำที่ได้มา ครอบครอง ขนส่ง หรือค้าขายโดยละเมิดกฎหมายหรือข้อกำหนดของรัฐใด ๆ หรือ ละเมิดกฎหมายต่างประเทศ”²⁹ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น บทลงโทษด้วยการให้ชำระเงินเยียวยาฟื้นฟูยังถูกกำหนดใช้ในสหรัฐอเมริกาสำหรับอาชญากรรมที่ละเมิดกฎหมายอาญาด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้มาตราที่ 18 หมวดที่ 3563 แต่บทลงโทษคดีต่าง ๆ เหล่านี้มีใช้ข้อบังคับจึงให้เป็นไปตามดุลยพินิจของศาล นอกจากนี้ยังต้องกระทำ

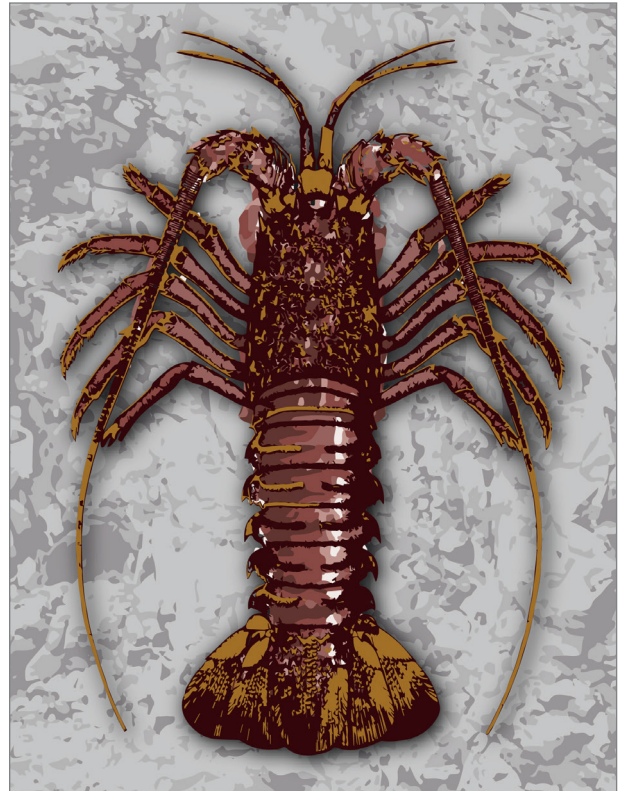
ภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการภาคทัณฑ์หรือการคุม
ประพฤติด้วย

- **เหยื่อ:** เหยื่อหรือผู้เสียหายจะต้องเป็น “ผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรง”³⁰ อย่างไรก็ตาม “ศาลหลายแห่ง [ในสหรัฐอเมริกา] มักจะถือว่ารัฐบาลกลางกับหน่วยงานของรัฐ รัฐต่าง ๆ และรัฐบาลต่างชาติเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายที่เหมาะสมและมีสิทธิได้รับเงินชดใช้เหยี่ยวา”³¹ ยิ่งไปกว่านั้นศาลยังจ่ายเงินชดใช้เหยี่ยวาให้กับองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรต่าง ๆ ที่เข้าช่วยตามกฎแห่งรัฐสภา กองทุนต่าง ๆ และหรือ บริษัทเอกชนทั้งหลายที่ได้รับอนุญาตทางกฎหมายในบางโอกาส (ไม่เสมอไป) ให้สามารถรับเงินบริจาคได้³²
- **การแก้ไขกฎหมาย:** แม้รูปแบบของการชดใช้เหยี่ยวาจะแตกต่างกันไป แต่จะต้องกำหนดความเชื่อมโยงสอดคล้องที่เหมาะสมระหว่างฐานความผิดทางอาญากับสิ่งที่จะต้องชดใช้ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการเหยี่ยวาและฟื้นฟูขึ้นขึ้นอยู่กับมูลค่าของทรัพย์สินที่จำเลยได้มาโดยผิดกฎหมายกับปริมาณความเสียหายที่ต้องได้รับการฟื้นฟูของผู้ที่ได้รับความเสียหาย ในสหรัฐอเมริกาเงินเหยี่ยวาฟื้นฟูมักจะมีมูลค่าสูงกว่าบทลงโทษที่กฎหมายกำหนดไว้และบางครั้งรวมถึงการเหยี่ยวาฟื้นฟูที่มีได้เป็นตัวแทนอีกด้วย³⁴

(1) คดีเบ็งกิส

คดีหนึ่งที่มีถูกนำมาใช้เป็นคดีตัวอย่างของการมีคำสั่งให้จำเลยชำระเงินค่าเหยี่ยวาฟื้นฟูได้สำเร็จในคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายก็คือ คดีระหว่าง *สหรัฐอเมริกา กับ เบ็งกิส* ในคดีหมายเลขที่ S1 03 Crim. 0308 (LAK) (S.D.N.Y. 14 มิถุนายน 2556) ซึ่งเป็นคดีที่ศาลมีคำสั่งให้ชดใช้ค่าเหยี่ยวาฟื้นฟูจำนวนมหาศาลที่สุดที่เคยปรากฏภายใต้กฎหมายเลซี่ของสหรัฐอเมริกา สำหรับรายละเอียดคดีเบ็งกิสนั้น ชายสามคนทำการประมงในน่านน้ำของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้และสหรัฐอเมริกา³⁵ โดยพวกเขาจับกุ้งมังกรเข้แอฟริกาไปเป็นจำนวนมากจนเกินโควตาที่ได้รับ แต่กลับรายงานผลว่าพวกเขาจับกุ้งมังกรได้ปริมาณต่ำกว่าที่จับได้จริง อีกทั้งยังติดสินบนเจ้าหน้าที่ให้ปิดหูปิดตาเสีย จากนั้นพวกเขาก็ดำเนินการส่งออกและขายกุ้งมังกรให้กับฝั่งตะวันออกของสหรัฐอเมริกาโดยได้ผลกำไรไปเป็นจำนวนมาก³⁶

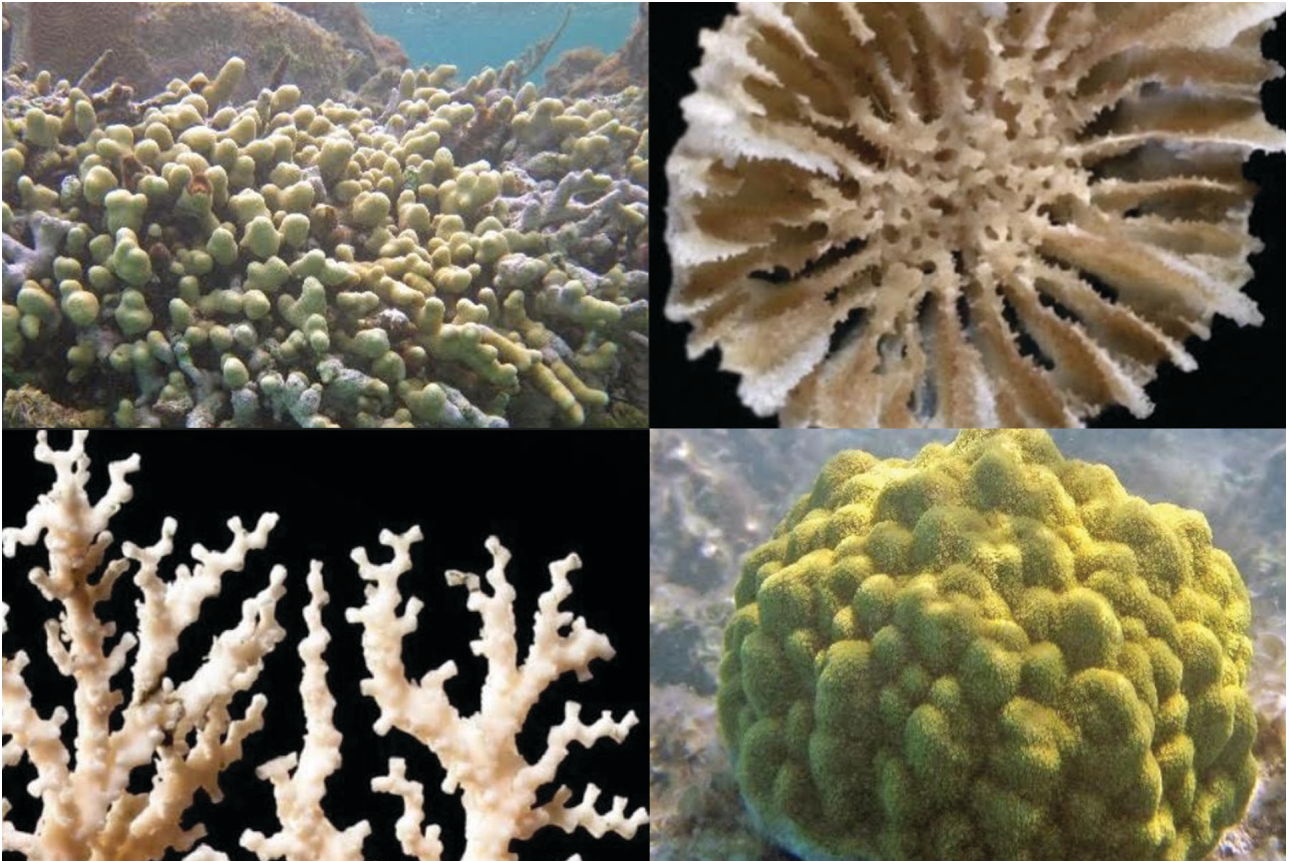
คดีนี้เป็นคดีที่ค่อนข้างโดดเด่นเนื่องจากศาลภาคสองแห่งสหรัฐอเมริกาตัดสินคดีให้จำเลยต้องชดใช้ค่าเสียหายสำหรับการจับกุ้งมังกรเกินปริมาณที่กำหนดซึ่งเป็นการละเมิดกฎหมายการประมงแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ให้กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้

คดีกุ้งมังกร (จีซัส เอ็ดเวิร์ดซี) ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับเบ็งกิส มีคำสั่งทางกฎหมายให้ชดใช้ค่าเสียหายจำนวนมากที่สุดภายใต้กฎหมายเลซี่ของสหรัฐอเมริกา ที่ชายสามคนทำการประมงในน่านน้ำของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้และสหรัฐอเมริกา โดยจับกุ้งมังกรเข้แอฟริกาเกินโควตาที่ได้รับไปเป็นจำนวนมาก แต่กลับรายงานปริมาณที่จับได้น้อยกว่าความเป็นจริง โดยติดสินบนเจ้าหน้าที่ให้ปิดหูปิดตาเสีย จากนั้นก็ดำเนินการส่งออกและขายกุ้งมังกรให้กับฝั่งตะวันออกของสหรัฐอเมริกาโดยได้ผลกำไรไปเป็นจำนวนมาก

“ความสำคัญอยู่ที่การพิจารณาคดีของศาลภาคสองนั้น เป็นวิธีการเดียวกับที่กฎหมายสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ใช้ในคดีกุ้งมังกรเช่นกัน คือ เมื่อมีการจับกุ้งมังกรเกินโควตาที่ชาวประมงได้รับ กฎหมายแอฟริกาใต้ จะให้อำนาจแก่รัฐบาลยึดกุ้งมังกรจำนวนที่จับเกินมา และสามารถขายพวกมันเองได้ ซึ่งศาลภาคสองถือว่ากฎหมายนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลประโยชน์แห่งสิทธิ... ดังนั้นการกระทำของจำเลยจึงถือได้ว่าเป็นการลิดรอนผลประโยชน์แห่งสิทธิของรัฐบาลสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ซึ่งเป็นผลให้เกิดความเสียหายโดยตรง ผลที่ตามมา ก็คือรัฐบาลสาธารณรัฐแอฟริกาใต้เปลี่ยนมาใช้คำนิยามของเหยื่อภายใต้กฎหมายสหรัฐอเมริกา”³⁷

หลังจากที่สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ได้รับเงินจำนวนมากกว่า 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาไปแล้วนั้น รัฐบาลสหรัฐอเมริกาก็ได้ยึดเอาเงินจำนวน 5.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐไว้ด้วย จำเลยในสหรัฐอเมริกาก็ได้รับคำสั่งให้ชำระเงินจำนวน 22.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อชดใช้ความเสียหายที่

มาตรา 96 แห่งประมวลกฎหมายการประมงของประเทศฟิลิปปินส์ ระบุว่าหากประโยชน์หรือการลักลอบส่งออกปะการัง อย่างผิดกฎหมาย จะส่งผลให้ถูกปรับ ถูกยึดปะการัง และต้องจ่ายค่าเสียหายฟื้นฟูปะการังที่เสียหาย แนวคิดเดียวกันนี้ได้ถูกนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำผิดในการ ลักลอบหาประโยชน์และส่งออกปะการังอย่างผิดกฎหมายแล้ว (ภาพแสดงจากบัญชีปะการังใกล้สูญพันธุ์ของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่าง ประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ หรือ ซีเตส) ใบอนุญาตภาพถ่ายหมายเลข CC-BY-SA 2.0

เกิดขึ้นต่อรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้³⁸ นายพริท บার্থารรา อัยการแห่งเขตแมนฮัตตันได้กล่าวว่า “คำสั่งของ ศาล ณ วันนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าผู้ที่ละเมิดกฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศอื่นด้วยการลักลอบนำสัตว์ป่า (ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ) และพืชป่าผิดกฎหมายเข้ามาในประเทศ สหรัฐอเมริกาจะต้องดำเนินการชดเชยให้กับเหยื่อหรือผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากสิ่งที่พวกเขาทำขึ้น”³⁹

(2) ข้อจำกัดของเบ็งกิส

ขณะที่เบ็งกิสมักจะได้รับคำสดุดีเยินยอกับชัยชนะที่ได้รับในคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายในหลาย ๆ คดีมาแล้วนั้น การพิจารณาคดีที่เยี่ยมที่สุดที่ทำให้ตะลึงคือ - เนื่องจากศาลภาคสองกำหนดให้สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ตกเป็นเหยื่อไม่ใช่เพราะสาเหตุที่ว่าประเทศนี้มีกรรมสิทธิ์ในกุ่มังกรเท่านั้น แต่เป็นเพราะว่าสาธารณรัฐแอฟริกาใต้มีสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมายที่จะขายสัตว์น้ำชนิดใดก็ได้ที่ถูกลักลอบจับมาอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้ประเทศได้รับความเสียหายและตกเป็นเหยื่อภายใต้กฎหมายของรัฐบาลกลาง⁴⁰ การพิจารณาคดี

เบ็งกิสส่งผลให้เกิดการกำหนดมูลค่าเงินเสียหายฟื้นฟูออกเป็นสองกรณี คือ (i) กรณีแรกกำหนดตามจำนวนเงินที่ต้องใช้ในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและจำนวนประชากรของกุ่มังกร และ (ii) กรณีที่สองกำหนดตามมูลค่าของกุ่มังกรตามราคาท้องตลาด⁴¹ ซึ่งศาลยอมรับการกำหนดมูลค่าเงินเสียหายฟื้นฟูตามกรณีที่สองเท่านั้น

(3) การขยายบทลงโทษ

- ในคดีระหว่างสหรัฐอเมริกา กับ บัตเลอร์ หมายเลขคดีที่ 694 F.3d 1177, 1182 (10th Cir. 2555) นั้น ศาลเขตสิบได้ขยายคำจำกัดความของ ‘เหยื่อ’ ออกไปอีก เพื่อให้ได้สามารถมอบเงินเสียหายฟื้นฟูให้กับมลรัฐแคนซัสได้ เมื่อจำเลยถูกตัดสินว่าสมคบคิดในการขายและขนส่งกวางโดยละเมิดกฎหมายเลซี่ “ศาลคดีบัตเลอร์พบว่ามลรัฐแคนซัสเสียผลประโยชน์ด้านสินทรัพย์จากการที่จำเลยลบแท็กจำแนกชนิดออกจากซากกวางอย่างผิดกฎหมาย โดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ว่า ‘หลายมลรัฐเป็นเจ้าของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในเขตแดนอธิปไตยของพวกเขา’ ดัง

นั้น ‘การทำร้ายชนิดพันธุ์สัตว์ป่าในมลรัฐ นั้น ๆ เท่ากับ เป็นการทำลายทรัพย์สินแห่งรัฐเพื่อการใดการหนึ่งด้วย เช่นกัน [กฎหมายอเมริกา]’⁴²

- คดีระหว่าง สหรัฐอเมริกา กับ รอส คดีหมายเลข 11-30101, 2012 WL 4848876 ที่ *5 (ศาลแขวงเซาท์ดาโกตาวันที่ 10 ตุลาคม 2555) ได้นำเอาข้อโต้แย้งนี้ไปใช้เพื่อกำหนดมูลค่าของเงินเยียวยาฟื้นฟูให้กับเหยื่อ 16 ตัวที่ถูกเจ้าของกิจการและพนักงานบ้านพักสำหรับนักล่าสัตว์ลักลอบฆ่าอย่างผิดกฎหมาย⁴³ คดีนี้ศาลพบว่า “รัฐบาลมีผลประโยชน์ถูกต้องตามกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องเหยื่อที่อยู่ในน่านฟ้าของพวกมัน [ซึ่ง] หาใช่ว่ารัฐเป็นเจ้าของในทรัพยากรใด ๆ หากแต่เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องทำให้กับประชาชน หน้าที่ของรัฐในการปกป้องผลประโยชน์ต่อสาธารณะ ในทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสัตว์ป่าที่ถูกทำร้ายและทำลายโดยตรงจากการกระทำของจำเลยส่งผลให้มีคำสั่งชดใช้ค่าเสียหายฟื้นฟูฟื้นฟูเกิดเป็นผลปฏิบัติได้จริง”⁴⁴

มีความเป็นไปได้ที่เขตอำนาจศาลอื่น ๆ จะพิพากษาตามคดีตัวอย่าง เบ็งกิส และใช้ข้อโต้แย้งเรื่อง ‘ผลประโยชน์แห่งทรัพย์สิน’ มาเป็นข้อกำหนดพื้นฐานทางกฎหมายในการเรียกเงินชดใช้เสียหายฟื้นฟูให้กับรัฐ จากการกระทำผิดกฎหมายของประชาชนชาวอเมริกันหรือบริษัทต่าง ๆ ที่ทำการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายหรือก่ออาชญากรรมสิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่น รัฐบาลต่างประเทศอาจอ้างว่าพวกเขามีผลประโยชน์ทางทรัพย์สินในบางชนิดพันธุ์สัตว์ที่ถูกลักลอบค้าผิดกฎหมายโดยนักท่องเที่ยวนานาชาติ (ทั้งท้องถิ่นและต่างชาติ) ที่เข้ามาเที่ยวในประเทศของเขาเพื่อชื่นชมสัตว์เหล่านี้ในป่า แต่สัตว์ป่าเหล่านี้ก็หายตัวไป ชุมชนที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสัตว์ป่าชนิดนี้ก็จะได้รับความเสียหายทางเศรษฐกิจ (ต้องมีการประเมินมูลค่าของความเสียหายเฉพาะเหล่านี้) ข้อโต้แย้งที่คล้ายกันอาจกล่าวได้ว่าเกิดความสูญเสียหรือเสียหายของรายได้ทางภาษีด้วย

อีกประการหนึ่ง รัฐบาลต่างชาติอาจสามารถเรียกร้องค่าเสียหายฟื้นฟูโดยตรงจากคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายในสหรัฐ ฯ ได้ หากข้อกฎหมายให้อำนาจเป็นพิเศษแก่รัฐหรือประชาชนที่มีผลประโยชน์ทางทรัพย์สินหรือกรรมสิทธิ์ในสัตว์ป่าที่อยู่ในเขตอธิปไตยแห่งรัฐนั้น วิธีดังกล่าวคล้ายกับวิธีที่ศาลเขตสองใช้ตัดสินลงโทษในคดี เบ็งกิส ซึ่งอาจส่งผลให้ศาลแห่งอื่น ๆ ในสหรัฐ มีความเต็มใจมากขึ้นที่จะพิจารณาคดีเกี่ยวกับการลักลอบล่าสัตว์ป่าผิดกฎหมายว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดผลประโยชน์ทางทรัพย์สินของรัฐบาล (หรือประชาชน) ประเทศนั้น ๆ

จ. การใช้บทลงโทษปรับยึดเงินเยียวยาฟื้นฟูของเขตอำนาจศาลอื่น ๆ

(1) ราชอาณาจักรไทย

ปัจจุบันประเทศไทยยังมิได้มีข้อกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูเยียวยาด้วยการเรียกเก็บเงินปรากฏในข้อกำหนดและกฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ป่าแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินเยียวยาฟื้นฟู มีปรากฏอยู่ในกรอบของกฎหมายที่กว้างกว่านั้นซึ่งศาลแห่งราชอาณาจักรไทยได้พิพากษามีคำสั่งให้จำเลยจ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูให้กับเหยื่อในคดีค้ำมนุษย์ รายงานเกี่ยวกับคดีค้ำมนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกาประจำปี 2561 กล่าวเอาไว้ว่า ในปี 2559 “รัฐบาลได้แก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาการค้ามนุษย์ โดยให้อำนาจผู้พิพากษาสามารถออกคำสั่งให้จำเลยจ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูให้กับเหยื่อ แม้ว่าเหยื่อจะไม่ได้ยื่นคำร้องขอก็ตาม”⁴⁵ โดยรวมแล้วศาลได้มีคำสั่งให้จำเลยจ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูให้กับเหยื่อจำนวน 151 รายในปี 2560 ไปแล้วมากกว่า 18.4 ล้านบาท (USD 565,640) เพิ่มขึ้นจากปี 2559 จำนวน 1.7 ล้านบาท (USD 50,610) จากเหยื่อ 15 ราย⁴⁶ แม้จะมีข้อกล่าวหาเกิดขึ้นว่ามาตรการนี้มิได้ถูกดำเนินการอย่างเต็มที่ อีกทั้งเงินเยียวยาบางจำนวนก็ยังมีได้ทำการจ่ายออกไปก็ตาม⁴⁷ แต่มาตรการนี้ก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการมาตรการที่คล้ายกันกับคดีลักลอบค้าสินค้าชนิดอื่น ๆ เช่น คดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย ซึ่งถ้าดำเนินการได้จะมีประเด็นหลักที่ควรพิจารณาคือ

- ฝ่ายใดจะได้รับการยอมรับว่าเป็นเหยื่อ (ทางอ้อม) และ
- เงินเยียวยาฟื้นฟูจะถูกนำไปใช้เพื่อฟื้นฟูความเสียหายที่เกี่ยวข้องอย่างไร

(2) สาธารณรัฐเคนยา

แม้ว่าเงินเยียวยาฟื้นฟูจะยังมิได้ถูกบัญญัติไว้ในกรอบแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายก็ตาม แต่พระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์ป่าก็กำหนดให้มีการจ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อด้านมลพิษ เพิ่มเติมจากบทลงโทษใด ๆ ที่ศาลจะได้ทำการพิพากษา ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งให้จำเลย “จ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูเต็มจำนวนในการทำความสะอาดสถานที่ที่เกิดมลพิษของชนิดพันธุ์สัตว์และระบบนิเวศให้ปลอดภัยจนกว่าจะเป็นที่พอใจของศาล”⁴⁸ นอกเหนือจากเงินเยียวยาเหล่านี้ ศาลยังมีอำนาจสั่งให้ “ผู้ก่อมลพิษเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สัตว์ป่าเพื่อเป็นการทดแทนและฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมด้วย”⁴⁹ เช่นเดียวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายที่ความเสียหายอันเกิดจากมลพิษนั้นยากที่

เมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม ภาพการเก็บปะการังในพื้นที่ของโลกยังไม่มีารควบคุม. มูลนิธิฟรีแลนด

จะประเมินเป็นตัวเลขได้ จึงได้มีการสนับสนุนคำสั่งของ ผู้พิพากษาประเทศเคนยาที่เคยได้พิพากษาคดีเช่นนี้โดยให้จำเลยทำการเยียวยาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม (หรือสิ่งอื่น ๆ ในพื้นที่) ที่ได้รับความเสียหายด้วยการเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำทองโทสนี้ มาใช้กับเหยื่อของการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายด้วยการระบุวิธีการเยียวยาฟื้นฟูได้

(3) ประเทศฟิลิปปินส์

กฎหมายอาญาของประเทศฟิลิปปินส์พิจารณาการเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายที่เป็นไปได้สำหรับคดีทางแพ่งซึ่งพ่วงข้อผูกพันทางคดีอาญาเข้าไว้ด้วยคือจำเลยในคดีอาญาจะต้องกระทำการเยียวยาฟื้นฟู (ในจำนวนที่เท่ากับขอบข่ายของการร่วมในคดีดังกล่าว) เช่นกันถ้าบุคคลนั้น “ร่วมการพิจารณาคดีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย”⁵⁰ แม้ว่าประมวลกฎหมายการประมงของประเทศฟิลิปปินส์ยังมิได้กำหนดให้มีการ “เยียวยาฟื้นฟูความเสียหาย” ในข้อกฎหมายโดยเฉพาะ แต่ประมวลกฎหมายฉบับนี้ก็ได้รับเอาแนวคิดดังต่อไปนี้มาใช้ คือ

- ให้รัฐบาลเป็นตัวแทนดูแลผลประโยชน์ของประชาชนในฐานะ ‘เหยื่อ’ และ
- ความจำเป็นในการลงโทษผู้กระทำผิดดังกล่าวให้รวมการเยียวยาชดเชยเพื่อฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเสียหายเอาไว้ด้วย

ตามที่มาตรา 96 แห่งประมวลกฎหมายการประมงระบุไว้ว่าการหาประโยชน์หรือการลักลอบส่งออกปะการัง อย่างผิดกฎหมายจะส่งผลให้:

- หรือ เป็นจำนวนเงิน 500,000 – 10,000,000 เปโซ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า
- ถูกยึดปะการัง และ
- จ่ายเงินค่าเยียวยาเพื่อฟื้นฟูปะการังที่ได้รับความเสียหาย (ประเมินจากรายงานการศึกษาที่มีอยู่ และตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้)⁵¹

เนื่องจากแนวคิดเดียวกันนี้ได้ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายและนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำผิดในการลักลอบหาประโยชน์และส่งออกปะการังอย่างผิดกฎหมายแล้ว กรอบกฎหมายเดียวกันในเรื่องการเยียวยาฟื้นฟูก็น่าจะสามารถนำมาใช้กับการหาประโยชน์และลักลอบส่งออกสัตว์ป่าชนิดอื่น ๆ อย่างผิดกฎหมายได้ด้วยเช่นกัน

การเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสัตว์ป่าด้วยบทลงโทษ – “บทลงโทษที่สร้างสรรค์” “เงินประชาสงเคราะห์” และ “ข้อตกลงแห่งคดี”

ก. บทนำ

ขณะที่เขตอำนาจศาลหลายแห่งอาจไม่ได้กำหนดให้ “การเยียวยาฟื้นฟู” เป็นการชดเชยความเสียหายของผู้กระทำผิดที่ลบล้างค่าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย แต่ก็มีเขตอำนาจศาลอีกหลายแห่งที่เริ่มใช้มาตรการ “เสริมโทษ” (บางครั้งเรียกว่าบทลงโทษที่สร้างสรรค์) มากขึ้นเรื่อย ๆ มาตรการเหล่านี้อนุญาตให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการกำหนดบทลงโทษแก่จำเลยเพิ่มเติมในฐานความผิดบางประเภทไม่ว่าจะมีคำสั่งพร้อมกับการพิจารณาพิพากษาคดีเลยหรือเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงรับสารภาพก็ได้ เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือสัตว์ป่าก็ตาม มาตรการนี้จะสามารถใช้เพื่อเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังสามารถช่วยยับยั้งพฤติกรรมของอาชญากร และส่งเสริมให้อาชญากรปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมได้มากยิ่งขึ้น⁵² ผลที่ตามมาคือมาตรการเหล่านี้ทำให้ศาลสามารถตัดสินให้มีการจ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูต่อการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องได้แม้ว่าในข้อกฎหมายจะมีบัญญัติไว้ก็ตาม

หลักการก็คือความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหากไม่ได้รับการแก้ไขแล้ว ถ้ามันไม่คงที่อยู่เช่นเดิมก็อาจขยายวงกว้างเพิ่มขึ้นในอนาคต⁵³ ผลลัพธ์ของการฟื้นฟูก็เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้ลงมืออนุรักษ์ ควบคุม บรรเทาหรือลดปริมาณความเสียหายของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของกลุ่มผู้กระทำผิดและเพื่อทำให้สิ่งแวดล้อม ที่เสียหายมีสภาพดีขึ้นด้วยตัวของพวกเขาเอง⁵⁴

ข. ปัญหาของข้อกฎหมาย

ปัญหาจากภาพรวมของกฎหมายนั้นประกอบด้วย การตอบคำถามเดียวกันเรื่องการวิเคราะห์เพื่อระบุตัวเหยื่อผู้เสียหายที่เหมาะสม และการกำหนดเป้าหมายของการเยียวยาฟื้นฟู ดังที่ได้นำเสนอไว้ในหมวดที่ II(ข) (2) และ (3) ข้างต้น นอกจากนี้ประเด็นทางกฎหมายเพิ่มเติมที่จะต้องนำมาพิจารณาเพื่อลงมติยอมรับมาตรการเสริมโทษ มีดังต่อไปนี้

เขตอำนาจศาลบางแห่งได้ใช้ “ศาลสีเขียว” ในการรับมือหรือจัดการกับปัญหาอาชญากรรมสัตว์ป่าผิดกฎหมาย (เช่น ประเทศบังกลาเทศ ประเทศจีน ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศปากีสถาน ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศไทย เป็นต้น)

(1) กฎหมายขั้นพื้นฐาน

ในเขตอำนาจศาลบางแห่ง ศาลอาจถูกจำกัดให้กำหนดบทลงโทษตามกฎหมายเฉพาะที่ได้รับมอบหมายแก่ผู้กระทำผิดขณะพิพากษาคดีเท่านั้น การที่จะให้เขตอำนาจศาลสามารถดำเนินการตามมาตรการเสริมโทษได้นั้น จะต้องจัดทำแนวทางหรือพื้นฐานทางกฎหมายเพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการเสริมโทษ (ถ้ามี) แก่จำเลยนอกเหนือจากบทลงโทษเดิมที่ศาลใช้บังคับอยู่แล้ว

เขตอำนาจศาลบางแห่ง (ประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ และราชอาณาจักรไทย) ได้นำนโยบาย “ศาลสีเขียว” (หรือที่เรียกกันว่าศาลสิ่งแวดล้อม) มาใช้เพื่อพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ⁵⁵ จุดมุ่งหมายก็เพื่อให้ผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น

ผู้พิจารณาคดีเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการดำเนินการพิจารณาตัดสินสิ่งแวดล้อม การให้ความร่วมมือและปฏิบัติตาม และการบังคับใช้กฎหมาย⁵⁶ สำหรับการพิจารณาคดีที่เขตอำนาจศาลมีข้อจำกัดที่จะใช้มาตรการเสริมโทษนอกเหนือจากที่กฎหมายเดิมกำหนดไว้ แนวทางการพิจารณาตัดสินของศาลสีเขียวอาจให้อำนาจหรืออาจยอมรับและให้อำนาจพิเศษกับผู้พิพากษาศาลสีเขียวในการกำหนดโทษเพิ่มเติมในคดีที่เกี่ยวกับอาชญากรรมสัตว์ป่าหรือสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุผลที่ว่าธรรมชาติของอาชญากรรมดังกล่าวมักจะทำให้สภาพแวดล้อมภายนอกของชุมชนได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นการแก้ไขปรับปรุงจะเกิดผลสำเร็จได้ก็ด้วยการเยียวยาฟื้นฟูที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนดบทลงโทษโดยตรงต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้นเท่านั้น

(2) ความไม่ถูกต้องที่ปรากฏ

เมื่อมาตรการเสริมโทษเกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินทุนหรืองบประมาณให้กับองค์กรหรือโครงการเฉพาะด้านซึ่งมีเป้าหมายเพื่อฟื้นฟูแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือเพื่อป้องกันและอนุรักษ์สัตว์ป่าจากการถูกคุกคามในอนาคต การเลือกหรือการอนุมัติเงินทุนหรือเงินงบประมาณให้กับองค์กรหรือโครงการดังกล่าวอาจนำไปสู่การทุจริตได้ หรืออย่างน้อยก็ปรากฏภาพอันไม่เหมาะสมขึ้นได้⁵⁷ ดังนั้นการกำหนดรูปแบบของการพิจารณามาตรการเสริมโทษ ศาลจึงควรพิจารณาเรื่องความเสียหายเฉพาะที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้กระทำผิด และรับรองได้ว่าความเชื่อมโยงของความเสียหายกับบทลงโทษนั้นมีมากพอ⁵⁸ สภาคองเกรสแห่งสหรัฐอเมริกาจึงได้แก้ปัญหาด้วยการอนุญาตให้เพียงมูลนิธิบางแห่ง กองทุนบางกองทุน หรือองค์กรบางแห่งเท่านั้นที่มีสิทธิ์ตามกฎหมายที่จะได้รับเงินจากคดีเช่นนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการบรรเทาความเสี่ยงของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้⁵⁹

(3) การสังเกตการณ์ตรวจสอบบทลงโทษ

เมื่อกำหนดบทลงโทษแล้ว ประเด็นสุดท้ายที่ต้องพิจารณาก็คือมาตรการหรือการคุ้มครองที่มีอยู่ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถดำเนินการตามมาตรการเสริมโทษที่กำหนดได้อย่างเหมาะสม – ทั้งฝ่ายจำเลยและฝ่ายที่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินว่าจะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของบทลงโทษนั้นได้หรือไม่ จำเลยควรได้รับการปฏิบัติตามมาตรการแห่งทัณฑ์บนหรือการคุมประพฤติ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าจำเลยอาจได้รับโทษ (ใหม่หรือเพิ่มเติม) รวมถึงถูกจำคุกหากจำเลยไม่ปฏิบัติตามบทลงโทษที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ในส่วนของฝ่ายที่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินนั้น (ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือองค์กร

ต่าง ๆ) ศาลอาจมีคำสั่งให้พนักงานตรวจการหรือผู้ตรวจสอบทางบัญชีทำการตรวจสอบเงินที่ได้รับบางส่วนเพื่อให้แน่ใจว่าเงินที่ได้รับนั้นถูกใช้ตามเป้าประสงค์อย่างที่ตั้งใจไว้

ค. กรณีศึกษา – ประเทศแคนาดา

กฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศแคนาดาให้อำนาจศาลในการกำหนดมาตรการ “บทลงโทษที่สร้างสรรค์” แก่จำเลยที่กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมสัตว์ป่าเพิ่มเติมจากบทลงโทษดั้งเดิมที่กฎหมายได้กำหนดเอาไว้แล้ว⁶⁰

- **กฎหมายขั้นพื้นฐาน:** มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์ป่าของประเทศแคนาดาให้อำนาจกับศาลในการสั่งให้จำเลย “ปฏิบัติภารกิจใด ๆ ที่ศาลเห็นว่าเหมาะสมในการปรับปรุงแก้ไขหรือหลีกเลี่ยง การคุกคามใด ๆ ต่อสัตว์ป่าที่เป็นผลหรืออาจเป็นผลมาจากการกระทำผิดนั้น” นอกจากนี้พระราชบัญญัติการประมงของรัฐบาลกลางยังให้ “อำนาจศาลออกคำสั่งลงโทษใด ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้กระทำความผิด”⁶¹ ด้วย
- **การชดเชย:** ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์ป่า บทลงโทษที่สร้างสรรค์อาจประกอบไปด้วย
 - การสั่งให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายเพื่อการเยียวยาฟื้นฟูหรือการอนุรักษ์ใด ๆ ที่เป็นผลมาจากการกระทำผิดของจำเลย
 - การสั่งให้จำเลยชดเชยเงินเพื่อส่งเสริมงานอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าที่ถูกคุกคาม
 - การสั่งให้จำเลยชดเชยเงินให้กับสถาบันการศึกษาเพื่อเป็นทุนแก่นักเรียนที่ศึกษาวิชาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 - การสั่งให้จำเลยชดเชยเงินเพื่องานวิจัยเกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์ป่าหรือถิ่นที่อยู่ของสัตว์ป่าที่ถูกคุกคาม
 - การสั่งให้จำเลยดำเนินการหรือชดเชยเงินในการติดตามผลกระทบที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม และ
 - การสั่งให้จำเลยบำเพ็ญประโยชน์ให้กับชุมชนตามเงื่อนไขที่ระบุไว้อย่างสมเหตุสมผล และอีกมากมาย⁶²

พระราชบัญญัติการประมงของรัฐบาลกลางแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของบทลงโทษที่สร้างสรรค์ ซึ่งอาจรวมถึง “การฟื้นฟูถิ่นที่อยู่ตามรายงานของที่ปรึกษาด้านวิศวกรรม การพัฒนาและฝึกอบรมความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการรั่วไหลของน้ำมันให้กับพนักงานโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ สร้างพื้นที่กักเก็บน้ำฝนที่โรงรักษาไม้ และ พัฒนาแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับวิธีใช้งานเขื่อนอนุรักษ์พันธุ์ปลาแซลมอนด้วย”⁶³

- ปัญหาของเหยื่อกับความไม่เท่าเทียม: เพื่อสภาพหรือพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่เหมาะสม ประเทศแคนาดาจึงได้ก่อตั้งมูลนิธิขึ้นมาหลายแห่งโดยเฉพาะซึ่งได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายให้สามารถรับเงินชดเชยที่ได้จากจำเลยผู้กระทำผิดละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าเป็นมูลนิธิแรกที่ได้รับเงินจากการกำหนดบทลงโทษที่สร้างสรรคในปี 2536⁶⁴ และตั้งแต่นั้นมาจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2552 มูลนิธิแห่งนี้ได้รับเงินชดเชยเพิ่มอีก 294 ครั้ง เป็นจำนวนเงินรวมมากกว่า 2.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ⁶⁵
- การสังเกตติดตาม: เพื่อรับประกันข้อผูกมัดของจำเลยศาลอาจมีคำสั่งให้จำเลยวางพันธบัตรหรือหลักประกันเพื่อรับรองว่าจำเลยจะปฏิบัติตามข้อห้าม คำสั่ง หรือข้อกำหนดใด ๆ ของศาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบทลงโทษที่ได้รับ⁶⁶

ง. กรณีศึกษา – สหรัฐอเมริกา (“เงินประชาสงเคราะห์”)

ในสหรัฐอเมริกานอกจากเงินที่ได้จากค่าเสียหายฟื้นฟูที่เป็นมาตรการเสริมโทษจากบทลงโทษอื่น ๆ ที่นำมาใช้กำหนดโทษแล้ว อัยการด้านอาชญากรรมสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อมอาจยื่นคำร้องต่อศาลให้จำเลยรับผิดชอบจ่าย “เงินประชาสงเคราะห์” ให้แก่ชุมชนด้วย

- กฎหมายขั้นพื้นฐาน: บันทึกจากอัยการซึ่งเป็นผู้ช่วยอัยการสูงสุดแผนกคดีอาชญากรรมสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 16 มกราคม 2552 ได้รับรองอำนาจและการดำเนินคดีของอัยการแห่งสหรัฐอเมริกาที่กล่าวถึง เงินประชาสงเคราะห์ในการพิจารณาคดีอาชญากรรมสิ่งแวดล้อม ซึ่งในบันทึกดังกล่าวได้ระบุไว้ว่า “เงินเยียวยาฟื้นฟูนั้นมุ่งเน้นเพื่อการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเหยื่อหรือผู้ได้รับความเสียหายที่สามารถระบุตัวตนได้ในคดีที่จำเพาะเจาะจง ขณะที่งานประชาสงเคราะห์หรือบริการชุมชนนั้นมุ่งเน้นไปที่สภาวะแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ภาวะเสื่อมสภาพของสิ่งแวดล้อมโดยรวมซึ่งไม่สามารถระบุตัวตนเหยื่อหรือผู้เสียหายได้งานประชาสงเคราะห์หรืองานบริการชุมชน...อาจช่วยหยุดยั้งหรือช่วยลดพฤติกรรมของอาชญากร ช่วยส่งเสริมให้อาชญากรปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น และยกระดับความสำคัญของการป้องกันมลพิษ ส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กร”⁶⁷
- การชดเชย: เงินประชาสงเคราะห์ที่ได้รับจะต้องนำมา

แก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยตรงสำหรับในคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายนั้น เงินค่าชดเชยที่ได้รับจากบุคคลที่สามเพื่อนำไปแก้ไขความเสียหาย ที่เกิดขึ้นโดยตรงนั้นจะต้องมุ่งความสำคัญไปที่การฟื้นฟูและคุ้มครองสัตว์ป่าชนิดพันธุ์ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะประชากรของสัตว์ป่าชนิดพันธุ์นั้นถ้าสามารถทำได้ เงินเยียวยาฟื้นฟูที่กำหนดให้ใช้เพื่อการฟื้นฟูสัตว์ป่าชนิดพันธุ์อื่นหรือชนิดพันธุ์ที่ไม่เกี่ยวข้องจะไม่เข้ามาตรฐานของ “ความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยตรง”⁶⁸

- ปัญหาของเหยื่อกับความไม่เท่าเทียม: หากต้องการใช้เงินประชาสงเคราะห์ที่ได้รับมาเพื่อเป็นงบประมาณหรือทุนในการทำกิจกรรมที่เหมือนกับโครงการที่สภาองเกรสได้อนุมัติเงินทุนให้ไปแล้วนั้น จะมีการทำการวิเคราะห์และพิจารณาเงินจำนวนน้อยอย่างละเอียดถี่ถ้วน และอาจไม่ผ่านการอนุมัติใด⁶⁹ นอกเหนือจากการให้ทุนแก่องค์กรเฉพาะเจาะจงแล้ว หมวดที่ 8B1.2(b) ของแนวทางการปฏิบัติแห่งการพิจารณาคดีของสหรัฐอเมริกายังให้อำนาจศาลในการก่อตั้งกองทุนเพื่อ “ความเสียหายที่คาดการณ์ไว้” เมื่อศาลสามารถ “ประมาณการได้อย่างสมเหตุสมผล” ถึงความรุนแรงของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้⁷⁰
- การสังเกตติดตาม: การติดตามตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมายที่ชัดเจนจะต้องถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องเกิดขึ้นจริง และ “เนื่องจากความซับซ้อนยุ่งยากที่เกิดขึ้นในคดีสิ่งแวดล้อม สำนักงานคุมประพฤติอาจมีความไม่พร้อมที่จะประเมินการปฏิบัติตามบทลงโทษที่เกี่ยวกับงานบริการชุมชน”⁷¹ นโยบายบางอย่างที่ศาลแห่งสหรัฐอเมริกาได้กำหนดขึ้นนั้น ประกอบไปด้วย
 - กำหนดให้องค์กรที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการสิ่งแวดล้อมจะต้องจัดส่งงบรายปีหรือรายไตรมาสเพื่อแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดการใช้เงินทุนที่ได้รับ
 - สำหรับโครงการบริการชุมชนหรือสงเคราะห์ชุมชนที่มีขนาดใหญ่ ควรจ้างผู้ตรวจสอบทางบัญชีหรือ ที่ปรึกษาทางด้านบัญชีจากภายนอกมารับรองการปฏิบัติตามโทษที่กำหนด
 - ให้สิทธิ์เจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าเยี่ยมชมโรงงานของโครงการบริการชุมชนหรือสงเคราะห์ชุมชนแม้ว่า จะเป็นการเข้าเยี่ยมที่ไม่ได้แจ้งล่วงหน้า เพื่อการตรวจสอบทางกายภาพ เก็บตัวอย่างเท่าที่จำเป็น สัมภาษณ์พนักงานของโครงการ ๆ และตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- ยินยอมให้มอบเงินกองทุนให้กับมูลนิธิหรือองค์กรที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยสภาองค์กรและได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้สามารถรับเงินบริจาคเพื่อจุดประสงค์เช่นนี้ได้ และ
- กรณีที่เงินถูกจ่ายให้กับกองทุนทรัสต์ จะต้องมิบุคคลที่สามที่เป็นกลาง เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ หรือ สถาบันการเงิน มาบริหารจัดการบัญชี หรือไม่ต้องฝากเงินไว้ที่บัญชีดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา หรือที่เรียกว่าบัญชีเอสโครว์ เพื่อแบ่งจ่ายให้กับโครงการเป็นงวด ๆ อย่างสม่ำเสมอจนกว่าโครงการจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์⁷²

จ. กรณีศึกษา – ประเทศออสเตรเลีย

- **กฎหมายขั้นพื้นฐาน:** ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศออสเตรเลียปี 2540 (“POEO Act”) มีการนำเสนอบทลงโทษทางเลือกใหม่ ๆ จำนวนหนึ่งซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อใช้เสริมหรือใช้แทนโทษค่าปรับหรือโทษคุมขังที่อาจมีการบังคับใช้ ผู้กระทำผิดอาจได้รับคำสั่งลงโทษอย่างน้อยหนึ่งคำสั่งหรือมากกว่านั้น และแม้ว่าการกระทำผิดได้รับการพิสูจน์ว่าจริงแต่ไม่มีการบันทึกไว้ก็ตามให้ถือว่าคำสั่งลงโทษนั้นมีผลเช่นเดิม⁷³
- **การชดเชย:** “ศาลได้รับการเสนอบทลงโทษทางเลือกใหม่เนื่องจากยอมรับข้อเท็จจริงที่ว่า โทษปรับเงิน/โทษจำคุกมิได้เป็นการลงโทษที่เหมาะสมเสมอไป ... จุดประสงค์ของศาลก็คือความพยายามในการฟื้นฟูและคืนสภาพให้กับสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้กระทำผิด ให้กลับสู่สภาพเดิมดังเช่นก่อนถูกคุกคาม และเพื่อเป็นการรับประกันว่าผู้กระทำผิดได้ปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแทนการคุกคามทำลายและละเมิดกฎหมายในอนาคต”⁷⁴
 - ศาลอาจพิพากษาโทษผู้กระทำความผิดภายใต้ พ.ร.บ. POEO ดังต่อไปนี้
 - ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการสืบสวน (มาตรา 248(1))
 - ให้ชำระเงินก่อนจำนวนเท่ากับผลประโยชน์ทางการเงินที่ผู้กระทำผิดได้รับจากการทำความผิดนั้น ๆ (มาตรา 249 (1))
 - ให้ออกประกาศเผยแพร่รายละเอียดของความผิดและคำสั่งของศาลในหนังสือพิมพ์/หรือรายงานประจำปีของบริษัท (มาตรา 250(1)(a)-(b))

- ให้จัดทำโครงการฟื้นฟูหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในที่สาธารณะหรือเพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะตามที่กำหนดไว้ (มาตรา 250 (1) (c))
- ให้ทำการตรวจประเมินการจัดการสิ่งแวดล้อมของกิจกรรมที่ดำเนินการโดยผู้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ (มาตรา 250(1)(d)) และ
- ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการแก้ไขฟื้นฟูและเงินค่าชดเชยต่าง ๆ⁷⁵
- **ปัญหาของเหยื่อกับความไม่เท่าเทียม:** ท่านผู้พิพากษาผู้ทรงเกียรติไบรอัน เจ เพอร์สตันได้กล่าวไว้ว่า ‘เหยื่อ’ ตามจุดประสงค์เพื่อการฟื้นฟูแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมหรือสัตว์ป่าในประเทศออสเตรเลีย นั้น อาจประกอบไปด้วย ชาวอะบอริจิน บุคคลผู้ได้รับผลกระทบต่อชีวิตหรือสุขภาพ บุคคลผู้ซึ่งทรัพย์สินได้รับผลกระทบสมาชิกในชุมชนหรือคนรุ่นต่อไปซึ่งมีรัฐบาลเป็นตัวแทนหรือมีองค์พัฒนาเอกชนรับผิดชอบอยู่ หรือมีส่วนร่วมในการปกป้องดูแลสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบ⁷⁶
- **การสังเกตติดตาม:** ผู้กระทำความผิดอาจถูกศาลสั่งให้รายงานตัวต่อศาล โดยมีหน่วยงานกำกับดูแลคอยติดตามการปฏิบัติตามของผู้กระทำความผิดและรายงานผลที่ได้รับให้ศาลทราบ⁷⁷ สำหรับคดีอื่น ๆ อาจมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตนที่ได้รับคำสั่งเฉพาะ และอาจมีคำสั่งให้ออกประกาศหรือเผยแพร่โทษใด ๆ ที่ได้รับและต้องปฏิบัติตาม⁷⁸ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ช่วยรับรองความโปร่งใสของบทลงโทษ และความรับผิดชอบสำนึกในหน้าที่อาจช่วยลดหรือยับยั้งการกระทำผิดในอนาคตได้⁷⁹

จ. การประยุกต์ใช้มาตรการเสริมโทษในเขตอำนาจศาลอื่น ๆ

(1) สาธารณรัฐนามิเบีย

นอกเหนือไปจากบทลงโทษแบบดั้งเดิมแล้ว ศาลสามารถกำหนดค่าปรับเพิ่มเติมหรือสั่งให้ผู้กระทำผิดจ่ายเงินชดเชยแก่รัฐ ในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่ละเมิดพระราชบัญญัติการค้าสัตว์ป่าในสาธารณรัฐนามิเบีย ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

- รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและการรักษาทางการแพทย์ของสัตว์ป่าที่ยังมีชีวิตและการกำจัดทิ้งหลังจากนั้น ไม่ว่าสถานการณ์นั้นจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังได้รับคำสั่งของศาลก็ตาม
- รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการส่งคืนสัตว์ป่าใด ๆ (ทั้งที่ยังมีชีวิตหรือตายแล้ว) กลับไปยังประเทศ

เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายสัตว์ป่ากำลังตรวจสอบงาช้างที่ยึดได้ระหว่างปฏิบัติการคอบร้า 1 และในเดือนมกราคม 2556 ได้มีความร่วมมือกันก่อตั้งเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าที่ผิดกฎหมาย (ASEAN-WEN) โดยประเทศจีน ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศในเอเชียใต้ และกลุ่มประเทศในแอฟริกา และภายใต้ปฏิบัติการคอบร้าได้ดำเนินการยึดและจับกุมหลาย ๆ คดีซึ่งนำไปสู่กระบวนการฟ้องร้อง โดยปฏิบัติการคอบร้าได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาและมูลนิธิฟรีแลนด. มูลนิธิฟรีแลนด

ต้นทาง และ

- c) รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเทียบเท่าหรือทั้งหมดที่เกิดขึ้นเพื่อการฟื้นฟูประชากรสัตว์ป่าที่ถูกคุกคามอย่างผิดกฎหมายด้วยการลักลอบนำออกไปจากป่าโดยบุคคลที่ถูกพิพากษาตัดสินว่ากระทำความผิดหรือเทียบเท่ากับการลักลอบนำสัตว์ป่าออกไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิด⁸⁰

อย่างไรก็ตาม “ไม่ชัดเจนว่ามาตรการเสริมโทษเหล่านี้ถูกใช้เป็นประจำหรือไม่”⁸¹

(2) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ในเมียนมาร์ กฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่าและการอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติลงวันที่ 8 มิถุนายน 2537 มาตรา 39 กำหนดไว้ว่านอกเหนือจากบทลงโทษใด ๆ ตามกฎหมายที่อาจนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดด้านสัตว์ป่าแล้ว ศาลยังมีอำนาจในการออกคำสั่งเรียกร้อย “ให้ผู้กระทำความผิดจ่ายเงินชดเชยใช้ค่าเสียหายต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับกรมป่าไม้”⁸² และเช่นเคยแม้ว่าไม่มีความชัดเจนว่าสิทธิแห่งเงินชดเชยนี้ถูกกำหนดใช้ในทางปฏิบัติหรือไม่ แต่มันก็แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของรัฐบาลที่สามารถเรียกเงินชดเชยให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมสัตว์ป่าได้

ช. ข้อตกลงแห่งคดี

เนื่องจากความเสียหายที่เกิดจากการคุกคามสิ่งแวดล้อมมักจะแผ่ออกเป็นวงกว้าง เกิดขึ้นและคงอยู่เป็นเวลานาน อีกทั้งยังสามารถเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องไปอีกแสนนานแม้จะหยุดกิจกรรมทำความสะอาดครั้งใหญ่ไปแล้วก็ตาม “ข้อตกลงแห่งคดีมักจะรวมการชำระค่าปรับให้กับกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการติดตาม ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการคุกคามเข้าไว้ด้วย”⁸³

นอกจากการเชื่อในดุลยพินิจของผู้พิพากษาในการกำหนดมูลค่าของเงินชดเชยหรือเงินเยียวยาฟื้นฟูในการพิจารณาคดีแล้ว อัยการเองก็สามารถรวมเอาความต้องการของจำเลยที่จะชำระเงินชดเชยหรือเงินเยียวยาฟื้นฟูเข้าไปในเอกสารข้อต่อรองการรับผิดก่อนการพิจารณาคดีได้ด้วยเช่นกัน

การฟ้องร้องคดีน้ำมันรั่วไหลของเรือบรรทุกน้ำมันเอ็กซอน วัลเดซ อลาสกัน คือหนึ่งในคดีตัวอย่างอันโด่งดังของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งศาลได้มีคำสั่งลงโทษตามข้อตกลงแห่งคดีคือมีคำสั่งปรับทั้งสองฝ่ายเป็นเงินรวมทั้งสิ้น 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่ง

- i. เงินจำนวน 125 ล้านดอลลาร์สหรัฐได้รับการยกเว้นจากปัจจัยต่าง ๆ และรวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำความสะอาดคราบน้ำมัน และค่าใช้จ่ายสำหรับผู้บาดเจ็บที่

บริษัทเอ็กซ์คอนรับผิดชอบ และ

- ii. เงินจำนวน 12 ล้านเหรียญสหรัฐถูกจ่ายให้กับกองทุนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำอเมริกาเหนือ ซึ่งเป็นกองทุนที่ก่อตั้งขึ้นโดยสภาองเกรส⁸⁴

นอกจากนี้จำเลยได้จ่ายเงินจำนวน 100 ล้านเหรียญสหรัฐเป็นค่าชดเชยและเยียวยาฟื้นฟูเพื่อใช้สำหรับโครงการฟื้นฟูภายในรัฐอะแลสกาเท่านั้น⁸⁵

ในการใช้ข้อตกลงแห่งคดีเพื่อกำหนดมาตรการเสริมโทษนั้น อัยการควรใช้ด้วยความระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าจำเลยจะไม่สามารถทำการเจรจา (และตัดสินบน) เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษสถานหนัก เช่น ถูกจำคุกและถูกคุมขัง เพื่อให้บทลงโทษที่กำหนดนั้นตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการรักษาประสิทธิภาพในการยับยั้งผู้กระทำผิด ฟื้นฟูความเสียหาย และกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสม หรือบทลงโทษพิเศษตามกฎหมาย เช่น การมีคำสั่งให้จ่ายเงินค่าชดเชยและเงินค่าเยียวยาฟื้นฟู ซึ่งควรจะเป็นคำสั่งที่ส่งร่วมไปกับบทลงโทษดั้งเดิมและมีใช่เป็นคำสั่งที่ใช้แทนบทลงโทษดั้งเดิมดังกล่าว⁸⁶

ความท้าทายและสิ่งที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม

นอกจากปัญหาทางด้านกฎหมายที่ระบุไว้ในหมวดที่ 2(ข.) และ 3(ข.) ข้างต้นเกี่ยวกับการดำเนินการใช้มาตรการเยียวยาฟื้นฟูหรือมาตรการเสริมโทษแล้ว ผู้ร่างกฎหมายควรพิจารณาสิ่งต่อไปนี้ด้วยเช่นกัน

- การกำหนดบทลงโทษด้วยมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันโดยไม่ต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่อย่างมีนัยสำคัญ
- ความสามารถทางการเงินของผู้กระทำผิดและความสามารถในการยึดทรัพย์หรือเงินที่ได้มาจากการก่ออาชญากรรม
- เรียกร้องเงินค่าชดเชยจากรัฐบาลต่างชาติ เมื่อความเสียหายนั้นเกิดขึ้นในพื้นที่ แต่ผู้กระทำผิดกลับถูกดำเนินคดีในศาลต่างประเทศ
- อนุญาตให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินปริมาณและมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น และ
- อนุญาตให้เหยื่อหรือผู้ที่ได้รับความเสียหายสามารถเรียกร้องเงินชดเชยได้ต่างหากผ่านทางกฎหมาย (แพ่ง) ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

ก. ปรับปรุงหรือแก้ไขกรอบข้อกฎหมายและบทลงโทษที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

1. หากพื้นฐานทางข้อกฎหมายที่มีอยู่ไม่ปรากฏว่าศาลมีอำนาจกำหนด (หรืออัยการมีอำนาจเสนอให้เป็นส่วนหนึ่งของข้อต่อรองแห่งคำรับสารภาพได้) การชดใช้เยียวยาฟื้นฟูหรือการกำหนดโทษตามมาตรการเสริมโทษเพื่อรวมเข้ากับบทลงโทษในข้อกฎหมายเดิมที่มีอยู่แล้ว ก็แสดงว่าข้อกฎหมายทางอาญาที่เกี่ยวข้อง และ/หรือ แนวทางการกำหนดบทลงโทษอาจต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไข ซึ่งดูเหมือนจะเป็นปัญหาในปัจจุบันของศาลส่วนใหญ่
2. กระบวนการแก้ไขกฎหมายนั้นยุ่งยากมาก โดยปกติแล้วจะต้องได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลระดับสูงและอาจใช้เวลาหลายปีกกว่าจะสัมฤทธิ์ผล ด้วยเหตุนี้จึงน่าจะคุ้มค่า

มากกว่าหากจะดำเนินการพิจารณา ใช้มาตรการเหล่านี้ โดยที่ไม่ต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย ซึ่งอาจทำได้ด้วยการมีศักยภาพดังต่อไปนี้

- **ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ:** ขณะที่ธรรมาภิบาลต้องการให้ศาลปฏิบัติตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์เฉพาะในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิด จนกว่าจะมีการประกาศใช้หรือตีพิมพ์แนวทางหรือกฎเกณฑ์นั้น ๆ ออกมาใช้เป็นกฎหมาย ผู้ร่างกฎหมายอาจพิจารณาขอบเขตของแนวทางหรือกฎเกณฑ์ที่ศาลมีอำนาจตัดสินใจกำหนดมาตรการเสริมโทษภายใต้กรอบกฎหมายปัจจุบันอยู่แล้ว
- **การปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิพากษาลงโทษ:** เนื่องจากเหล่านี้เป็นเพียงมาตรการในการลงโทษเท่านั้น วิธีการหนึ่งที่จะรวมมาตรการเหล่านี้เข้ากับกรอบกฎหมายปัจจุบันโดยไม่ต้องแก้ไขกฎหมายได้ก็คือ การปรับปรุงแนวทางหรือกฎเกณฑ์เพื่อพิจารณามาตรการกำหนดมาตรการเสริมโทษเฉพาะ หรือ (อย่างน้อยก็ในขั้นต้น ขณะที่การแก้ไขกฎหมายอยู่ระหว่างการพิจารณา) การให้อำนาจแก่ศาลในการใช้ดุลยพินิจกำหนดมาตรการเสริมโทษแก่ผู้กระทำผิด ในขณะที่กระบวนการแก้ไขกฎหมายนั้นอาจยังต้องการการอนุมัติจากเจ้าหน้าที่อีกหลายระดับ ซึ่งวิธีนี้อาจได้ผลและมีประสิทธิภาพดีกว่าอีกทั้งยังเกิดความยุ่งยากน้อยกว่าการแก้ไขกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกาอีกด้วย
- **การต่อรองคำรับสารภาพ:** ผู้ร่างกฎหมายอาจพิจารณากระบวนการเกี่ยวกับข้อต่อรองคำรับสารภาพ เพื่อกำหนดขอบเขตที่ซึ่งมาตรการเสริมโทษสามารถนำมาใช้ร่วมกับข้อต่อรองคำรับสารภาพภายใต้ ข้อกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งหากข้อเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยเช่นนี้จะสามารถนำมาใช้ร่วมกันกับกรอบกฎหมายปัจจุบันด้วยการอนุมัติจากเจ้าหน้าที่รัฐในระดับที่ต่ำกว่าลงมา (ในระดับกระทรวงหรือระดับกรม)
- **ศาลสิ่งแวดล้อมหรือศาลพิเศษ:** เมื่อแนวทางแห่งบทลงโทษทั่วไปไม่สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงได้อย่างง่ายดายโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ยุ่งยากแล้ว

(หรือ ขณะที่กระบวนการดังกล่าวยังอยู่ระหว่างดำเนินการ) รัฐบาลใด ๆ ที่ได้พัฒนาศาลสิ่งแวดล้อมหรือศาลพิเศษที่คล้ายคลึงกันขึ้นมาแล้ว อาจมีพื้นที่ในแนวทางการลงโทษที่ศาลเหล่านั้นจะมีอำนาจให้ใช้มาตรการเสริมโทษเพื่อกำหนดเป็นบทลงโทษ หรือ ใช้เพื่อเป็นแนวทางช่วยให้ศาลพิเศษดำเนินการปรับปรุงแนวทางแห่งบทลงโทษทั่วไปได้ง่ายขึ้นด้วยการอนุมัติจากเจ้าหน้าที่รัฐในระดับที่ต่ำกว่าลงมา

ข. ประสิทธิภาพทางการเงินของผู้กระทำผิดและการยึดเอาทรัพย์สินที่ได้มาจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้น

มาตรการเงินเยียวยาฟื้นฟูหรือเงินชดเชยจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถทางการเงินของผู้กระทำผิด (เช่น ความสามารถในการชำระค่าปรับของ เขา/เธอ/มัน) ยิ่งไปกว่านั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของศาลหรือผู้มีอำนาจในการเข้าถึงระบบการเงินหรือทรัพย์สินของผู้กระทำผิด

ในการสืบสวนและดำเนินคดีอาชญากรรมสัตว์ป่า เจ้าหน้าที่มักจะได้รับอำนาจโดยเด็ดขาดในการยึดสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมายหรือยึดทรัพย์สินที่ใช้ในการก่ออาชญากรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกฎหมายที่ใช้นั้นในการพิจารณาตัดสินของศาล ซึ่งอาจประกอบไปด้วย ปืน กบดัก ตาข่าย อุปกรณ์ต่าง ๆ กรง หรือ ยานพาหนะที่ใช้ในการก่อคดี แต่อาจมีสิ่งเกี่ยวข้องสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีอีก เช่น

- สินทรัพย์จริงของผู้กระทำผิด
- ทองคำหรือเครื่องประดับ
- บัญชีธนาคาร
- เครื่องบินหรืออากาศยาน
- หุ่นในตลาดหลักทรัพย์ หรือ
- หุ่นในบริษัทต่าง ๆ

อย่างไรก็ตาม “เมื่อมีการติดตามและระบุที่มาของรายได้แห่งอาชญากรรมนั้น การยึดรายได้ที่สามารถระบุได้ อย่างฉับพลันทันทีเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก เนื่องจากการโอนถ่ายทรัพย์สินจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความสำคัญของการยึดและอายัดทรัพย์สินได้อย่างรวดเร็วก่อนที่จะถึงบทสรุปในการกำหนดคำสั่งลงโทษให้จ่ายค่าปรับนั้นจึงมิใช่การกระทำที่เรียกว่าทำเกินไป”⁸⁷ เนื่องจากคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับการจับกุมและดำเนินคดีพวกลูกสมุนระดับล่างเท่านั้น กระบวนการสืบสวนและการยึดทรัพย์สินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่น

โยงที่มากพอไปยังตัวหัวหน้าผู้บงการและผู้ให้การสนับสนุนทางการเงินของขบวนการที่ก่ออาชญากรรมนี้⁸⁸

เมื่อพบว่ามีกรณีการทำผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายเกิดขึ้น จะต้องมีการติดตามและยึดทรัพย์สินด้วยความถูกต้องและเหมาะสมตามระเบียบกระบวนการทางกฎหมายทางอาญาและแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้น เพื่อให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งกระบวนการนี้อาจใช้เวลาหลายปีกว่าที่จำเลยจะหมดข้อแก้ต่างทางคดีของเขา/เธอและเริ่มกระบวนการอุทธรณ์ ระหว่างนั้นทรัพย์สินและสมบัติของจำเลยอาจกระจายตัวไปหมดแล้ว ด้วยเหตุนี้ผลของความสำเร็จของกระบวนการทางคดีส่วนใหญ่จึงขึ้นอยู่กับ การสืบสวนเบื้องต้นและการตรวจสอบเพิ่มเติมในแหล่งที่มาของรายได้ของจำเลย หากไม่มีการกำหนดแก่นสำคัญของคดีหรือหลักฐานที่แน่ชัดระหว่างรายได้ที่ได้มาโดยไม่ถูกต้องของจำเลยกับคดีที่อยู่ในมือขึ้นมา หลักฐานที่มีอยู่อาจถูกศาลพิจารณาไม่รับก็ได้

เมื่อรัฐไม่สามารถออกคำสั่งยึดและอายัดทรัพย์สิน หรือเมื่อทรัพย์สินและสมบัติของจำเลยกระจายตัวหายไปแล้ว การเยียวยาฟื้นฟูและมาตรการเสริมโทษอาจเป็นกุญแจสำคัญในการเข้าถึงผลกำไรที่จำเลยได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ดังที่จะได้แจกแจงด้านล่างดังนี้

- (1) การต่อรองคำรับสารภาพ: เมื่อมีหลักฐานสำคัญมากพอ รัฐก็อาจพิจารณาเสนอให้จำเลยจ่ายเงินเยียวยาฟื้นฟูหรือยอมรับโทษตามมาตรการเสริมโทษอื่น ๆ (ซึ่งจำเลยจะต้องจ่ายเงินชดเชยหรือออกทุนให้กับเหยื่อหรือผู้ได้รับความเสียหายหรือโครงการต่าง ๆ) ในส่วนหนึ่งของข้อต่อรองคำรับสารภาพ ซึ่งควร (ยังคง) กำหนดรวมไปกับบทลงโทษเดิม แม้โทษจะเบากว่า (แต่เหมาะสม) เช่นการจำคุก และ/หรือ ค่าปรับ ในสถานการณ์เช่นนี้เราสามารถนำหลักฐานที่มีอยู่ในมือมาใช้เพื่อให้จำเลยแสดงความรับผิดชอบได้ เช่น ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับผู้สมรู้ร่วมคิดและอาชญากรระดับสูง และเงินชดเชย/เยียวยาฟื้นฟูที่ได้รับเพื่อมอบให้กับเหยื่อ โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาตัดสินทั้งหมดและ ไม่ต้องเจอกับความเสี่ยงที่ทรัพย์สินของจำเลยและพยานในคดีจะเปลี่ยนแปลงไปด้วย
- (2) ขณะที่ศาลมีอำนาจตามกฎหมายในการกำหนดค่าเยียวยาฟื้นฟูหรือมาตรการเสริมโทษ (ที่เกี่ยวข้องกับเงินชดเชยหรือการให้ทุน) แก่จำเลยผู้กระทำผิดขณะทำการพิพากษาคดี การกำหนดโทษของศาลเพื่อนำมาจ่ายเป็นค่าเยียวยาฟื้นฟู/เงินชดเชยไม่จำเป็นต้องขึ้น

อยู่กับว่าทรัพย์สินนั้นต้องมีอยู่จริงในปัจจุบันหรือไม่ แต่ขึ้นอยู่กับว่าบทลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องถูกบัญญัติไว้อย่างไร อาจเกิดข้อถกเถียงได้ว่าเงินเยียวยาฟื้นฟูนั้นมาจาก ‘ลาภอันมิควรได้’ ของจำเลย ซึ่งศาลควรที่จะสามารถกำหนดบทลงโทษเช่นนั้นแก่จำเลย โดยแสดงให้เห็นว่ากระบวนการพิจารณาดีประสบความสำเร็จ จำเลยได้ผลประโยชน์จากคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา ไม่ว่าผลประโยชน์นั้นจะอยู่ที่จำเลยหรือไม่ หากข้อถกเถียงนี้สัมฤทธิ์ผลจะช่วยให้การพิจารณาดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่สามารถเข้าถึงทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าถึงทรัพย์สินที่ ‘บริสุทธิ์’ ของจำเลยได้อีกด้วย

ด้วยวิธีนี้ การยึดทรัพย์สินและการเยียวยาฟื้นฟูความเสียหายควรถือว่าเป็นบทลงโทษที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างสอดคล้องกันกับบทลงโทษตามข้อกฎหมายเดิม มากกว่าการนำมาใช้แยกกัน

ในประเทศสหรัฐอเมริกา “ศาลไม่พบว่าข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในการลงโทษที่มีทั้งคำสั่งให้จ่ายเงินค่าเยียวยาฟื้นฟูและค่า

สั่งให้มีการยึดทรัพย์สินซึ่งทั้งสองวิธีนี้มีจุดประสงค์ที่ไม่แตกต่างกันในการเสริมบทลงโทษเดิม ขณะที่การยึดทรัพย์สินเพื่อริบเอาผลกำไรที่ได้มาอย่างไม่เป็นธรรมนั้นถือได้ว่าเป็นการลงทัณฑ์ ส่วนเงินเยียวยาฟื้นฟูเป็นการเยียวยาฟื้นฟูเหยื่อของคดีให้กลับมาเหมือนเดิม และถือได้ว่าเป็นการแก้ไขและบรรเทาทุกชั้น”⁸⁹

ค. การพยายามเรียกร้องค่าเสียหายจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ

รัฐบาลต่างประเทศที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายในเขตอำนาจศาลอื่นซึ่งอาจมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สิน ชดเชยค่าเสียหาย หรือค่าเยียวยาฟื้นฟูจากผู้กระทำผิดในเขตอำนาจศาลที่ดำเนินคดี ซึ่งสิ่งนี้อาจบรรลุผลภายใต้สนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญาที่ครอบคลุมการกระทำผิดเกี่ยวกับสัตว์ป่าด้วย “สนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญาเป็นกลไกที่อนุญาตให้รัฐหนึ่งให้ความช่วยเหลืออีกรัฐหนึ่งได้ในการสืบสวนหรือการฟ้องร้อง ประเภทของความช่วยเหลือที่อาจดำเนินการผ่านสนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญานั้นขึ้นอยู่กับสนธิสัญญาที่บังคับ

ภาพนี้แสดงให้เห็นถึงการค้าที่ตลาดค้าสัตว์ป่าอย่างเปิดเผย ซึ่งมูลนิธิฟรีแลนซ์ได้ส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายผ่านเว็บไซต์ของเราหรือแอปพลิเคชันต่อสู้กับการค้าสัตว์ป่าบนมือถือ หรือ โวลด์สแกน. ภาพ: ชัตเตอร์สต็อก

ใช้และกฎหมายท้องถิ่น แต่ก็อาจรวมมาตรการบังคับหรือบีบบังคับเข้าไปด้วย”⁹⁰ ขณะที่สนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญาคอบคลุมการกระทำผิดด้านสัตว์ป่า รัฐก็อาจมีหลักเกณฑ์เปรียบเทียบการยุติการยึดทรัพย์ที่กำหนดเอาไว้แตกต่างกันไปตามแต่ละเขตอำนาจศาล วิธีการจัดการกับเงินที่เกี่ยวข้องกับคดี และจะดำเนินการเรียกร้องเงินเยียวยาฟื้นฟูหรือเงินชดเชยค่าเสียหายให้กับเหยื่อของคดีหรือไม่⁹¹

ง. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการประเมินมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ประชาชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือศาลประเมินความเสียหาย/อันตรายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของจำเลย และช่วยประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เพื่อการฟื้นฟูความเสียหาย (ความพยายามในการฟื้นฟูและอนุรักษ์) เขตอำนาจศาลบางแห่งยอมรับความช่วยเหลือของ *amicus curiae* (ภาษาละตินแปลว่า “มิตร/ที่ปรึกษาของศาล”) ซึ่งมีหน้าที่ “แจ้งและให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาถึงข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อาจเล็ดรอดจากการพิจารณาตัดสินออกไปและเพื่อลดความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดในการพิพากษาคดีลง”⁹² เช่นนี้เป็นการช่วยปลดเปลื้องภาระของศาลที่จะต้องทำการประเมินความเสียหายโดยตรงซึ่งอาจเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายสูง ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องก็จะได้ใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาเป็นผู้ทำการวิเคราะห์ให้แทน นอกจากนี้ยังช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการและได้เห็นถึงความโปร่งใสของคดีได้อีกด้วย

จ. ความสนใจของประชาชนด้านการดำเนินคดี

นอกเหนือไปจากการที่รัฐบาลจะดำเนินการเรียกร้องค่าเยียวยาฟื้นฟูในนามของเหยื่อผู้เสียหายจากการกระทำผิดในคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายแล้ว ศาลบางแห่งยังเปิดโอกาสให้เหยื่อผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องทางแพ่งกับผู้กระทำผิดต่อผืนป่าและสัตว์ป่าได้โดยตรงอีกด้วย⁹³ เช่น กฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประเทศมองโกเลียอนุญาตให้ประชาชน องค์กรธุรกิจ และหน่วยงานต่าง ๆ สามารถ “ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้เอาผิดต่อผู้ที่กระทำการละเมิดกฎหมายสิ่งแวดล้อม ‘ให้จ่ายค่าชดเชยในการฟื้นฟูสมดุลของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายไป การอพยพผู้คนและการเคลื่อนย้ายสัตว์และปศุสัตว์ทั้งหลาย’” และเมื่อขณะคดี จำเลยจะต้อง “จ่ายเงินชดเชยต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น

โดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติจากการกระทำอันเป็นการละเมิดกฎหมายของตนเองด้วย”⁹⁴ อย่างไรก็ตาม เงินค่าชดเชยนั้น “ไม่ได้ช่วยให้ผู้กระทำผิดฟื้นคืนทางอาญาที่เกิดขึ้นจากการละเมิดข้อกฎหมายได้”⁹⁵

ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์

ในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในเชิงกลยุทธ์เพื่อการพิจารณา กำหนดค่าเสียหายฟื้นฟูและการกำหนดมาตรการเสริมโทษอื่น ๆ

1. เพื่อให้แน่ใจว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ไขยั้งพฤติกรรมของผู้กระทำผิด การเยียวยาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้สมบูรณ์ มาตรการเสริมโทษต่าง ๆ ควรที่จะกำหนดเพิ่มเติมจาก (ไม่ใช่การนำมาใช้แทน) บทลงโทษทางกฎหมายอื่น ๆ เสมอ (เช่น ค่าปรับ หรือการจำคุก)

- กำหนดมาตรการเสริมโทษใช้แทนการลงโทษแบบดั้งเดิมจะส่งผลให้บทลงโทษเดิมนั้นเบาลงตั้งแต่การใช้มาตรการเสริมโทษในครั้งแรก และยิ่งส่งผลให้จำเลยสามารถตัดสินใจพ้นจากโทษได้
- นอกจากนี้ยังอาจ “ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่เป็นธรรมไม่เพียงแต่ผู้ที่เป็นเหยื่อของคดีเท่านั้นที่จะเกิดข้อสงสัย สาธารณชนเองก็เกิดข้อสงสัยเช่นกัน” ซึ่งยังสามารถทำลายความเชื่อมั่นของสาธารณชนที่มีต่อประสิทธิภาพของศาลในการยับยั้งอาชญากรรมได้อีกด้วย⁹⁶
- ท้ายที่สุด สำคัญมากสำหรับกระบวนการยุติธรรมในการที่จะให้จำเลยยอมรับผิดชอบต่อความเสียหายและอันตรายที่เกิดขึ้นเป็นอย่างน้อย การลงโทษผู้กระทำผิด (ไม่ว่าจะทางแพ่งหรืออาญา) ควรจะรวมมาตรการเสริมโทษใด ๆ ที่กำหนดไว้เข้าไปด้วยอยู่เสมอ

2. นอกจากนี้ขอแนะนำด้วยว่า ควรกำหนดให้มาตรการเสริมโทษเป็นข้อบังคับ ต่อคดีสัตว์ป่าที่ร้ายแรง และเป็นการตัดสินใจอย่างสุขุมและรอบคอบสำหรับคดีสัตว์ป่าที่มีความรุนแรงน้อยกว่า

- หากมาตรการเสริมโทษถูกปล่อยให้เป็นดุลยพินิจของศาลหรืออัยการ ก็อาจเป็นไปได้ว่าผู้พิพากษา/อัยการอาจไม่เลือกที่จะเพิ่มภาระในการกำหนด การจัดการ หรือ การติดตามมาตรการเสริมโทษ โดยเฉพาะในเขต

อำนาจศาลที่มีการพัฒนามากกว่า และเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่สาธารณชนในกระบวนการดังกล่าว การกำหนดบทลงโทษที่สม่ำเสมอจึงเป็นสิ่งสำคัญและให้มาตรการเสริมโทษนี้เป็นข้อบังคับสำหรับความผิดที่ไม่มีข้อกังขา

3. เนื่องจากมาตรการเสริมโทษเกี่ยวข้องกับเงินค่าชดเชยหรือเงินเยียวยาฟื้นฟู การฟ้องร้องจะต้องแสดงให้เห็นว่าจำเลยมี เงินพอ ที่จะชำระค่าเสียหายตามบทลงโทษที่กำหนดได้

- ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการสืบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดำเนินการฟ้องร้องควรทำงานร่วมกับหน่วยข่าวกรองทางการเงินที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดโปง (ถ้าเป็นไปได้ก็ยึดและริบทรัพย์) รายได้ที่มาจาก การอาชญากรรมของจำเลย นอกจากนี้ทรัพย์สินหรือการเงินใด ๆ ของจำเลยก็ควรนำมาพิจารณา คิดรวมกับเงินชดเชยที่จะกำหนดเป็นมาตรการเสริมโทษด้วย

4. แนวทางหรือกฎเกณฑ์ของบทลงโทษที่เกี่ยวข้องควรได้รับการปรับให้เข้ากับการกำหนดมาตรการเสริมโทษให้เป็นข้อบังคับในบางสถานการณ์ และควร แสดงรายละเอียดของกระบวนการที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อรับรองความสม่ำเสมอและความเป็นธรรมในแต่ละคดี

- การแถลงหรือประกาศเผยแพร่จะช่วยให้สาธารณชนเห็นความโปร่งใสในการดำเนินคดีมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมการยับยั้งการกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อีกด้วย

5. เพื่อให้มาตรการเสริมโทษมีความชอบธรรมถูกกฎหมายจะต้องมีเหตุผลประกอบเพียงพอที่สำคัญระหว่าง ธรรมชาติและสถานการณ์แห่งความผิดและการฟื้นฟูหรือการชดใช้ ที่มาตรการเสริมโทษกำหนดขึ้นเพื่อชดเชย

- ควรมีการพิจารณาอนุญาตให้กระบวนการฟ้องร้องได้ใช้ ผู้เชี่ยวชาญเป็นพยานเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้นและช่วยในการประมาณการรายได้ที่ได้มาอย่างผิดกฎหมายของจำเลยและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการฟื้นฟูความเสียหายนั้น

- b) ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวนั้น อาจเป็นจำนวนที่สูงมากสำหรับศาล องค์กรภายนอก (ซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับคดี) อาจได้รับอนุญาตให้ ทำการวิเคราะห์และคำนวณค่าใช้จ่ายดังกล่าวผ่าน กระบวนการ amicus curiae หรือมิตร/ที่ปรึกษาของ ศาล เพื่อนำผลสรุปส่งต่อศาล
- c) นอกจากนี้มาตรการโทษเสริมยังช่วยเพิ่มความ โปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการแก่ สาธารณชนอีกด้วย

6. เขตอำนาจศาลอาจพิจารณาก่อตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์ สัตว์ป่าที่ออกแบบมาเพื่อความพยายามในการอนุรักษ์และ การฟื้นฟูเหยี่ยวสัตว์ป่าโดยเฉพาะ

- a) มาตรการเสริมโทษนี้อาจช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับ ศาลว่าเงินที่ได้มาจากจำเลยนั้นถูกนำไปใช้ตามจุด ประสงค์ที่ตั้งไว้ (เช่น ฟื้นฟูความเสียหายเฉพาะที่เกิด ขึ้น) โดยรวมเอาโครงการย่อยของกองทุนซึ่งใช้เงิน เพื่อวัตถุประสงค์จำเพาะ (เช่น โครงการฟื้นฟูจำนวน เสือและถิ่นที่อยู่ของมันให้กลับคืน สู่สภาพปกติ หรือ โครงการขยายถิ่นที่อยู่ของนกเงือก เป็นต้น)
- b) เงินกองทุนอาจประกอบไปด้วย เงินรายได้จาก อาชญากรรมที่ได้มาจากการยึดมาจากคดีสัตว์ป่า เงิน ค่าปรับ งบประมาณจากรัฐบาล (ถ้ามี) และเงินที่ได้ จากมาตรการโทษเสริม

7. เพื่อให้มั่นใจว่าจำเลยปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่ได้รับ และดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการ (มิได้ กลายเป็น ‘เงินสินบน’ ให้กับองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือหน่วย งานรัฐบาล) ศาลควรทำการติดตามการปฏิบัติตัวของ จำเลยและความคืบหน้าโครงการและควบคุมการดำเนิน งานไปด้วยมิเช่นนั้นมันจะทำลายความเข้าใจของประชาชนที่มี ต่อระบบตุลาการหากมีคำสั่งใช้มาตรการโทษเสริม ไปแล้วแต่ กลับไม่มีการตรวจสอบและบังคับใช้

- a) อำนาจของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ/ทัณฑ์บนควร รับผิดชอบในการปฏิบัติตัวของจำเลยและกำหนดบท ลงโทษที่รุนแรงขึ้นหากจำเลยไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด และทำภารกิจให้สำเร็จตามเวลา จำเลยเองก็สามารถ วางพันธบัตรในมูลค่าเทียบเท่ากับเงินค่าปรับตาม มาตรการโทษเสริมเพื่อยืนยันข้อผูกพันตามเงื่อนไข ของการคุมประพฤติหรือทัณฑ์บนได้เช่นกัน
- b) จะต้องมีการแต่งตั้งหน่วยงานรับผิดชอบขึ้นมาเพื่อ ติดตามและรายงานความคืบหน้าของโครงการ ต่าง ๆ ที่จำเลยได้รับคำสั่งจากศาลให้ดำเนินการตาม

ข้อกำหนดของการเยียวยาฟื้นฟู จากนั้นจึงส่งรายงาน ต่อศาล

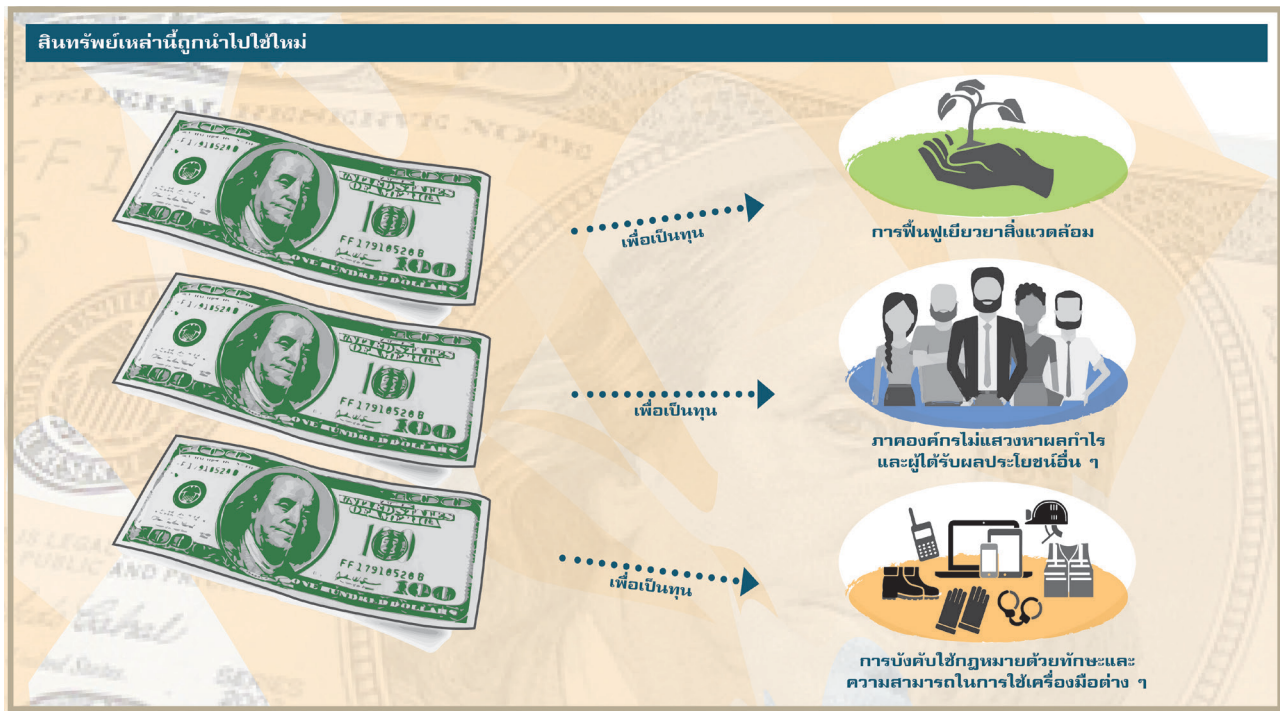
8. นอกเหนือไปจากการรับผิดชอบทางกฎหมายของบุคคล ธรรมดา องค์กรต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย บริษัท หน่วยงาน ต่าง ๆ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการคุกคามสิ่งแวดล้อมควรมีความผิดทางกฎหมาย ด้วย ควรมีการกำหนดมาตรการเสริมโทษให้กับผู้บริหาร/ พนักงานของกลุ่มองค์กรเหล่านี้ด้วย ไม่ว่าพวกเขา “จะรับรู้” ถึงพฤติกรรมที่องค์กรกระทำอยู่หรือไม่ก็ตาม

- a) การตีพิมพ์หรือเผยแพร่บทลงโทษ จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กรหรือกิจการนั้น ๆ อีกทั้งยังช่วย ส่งเสริมการยับยั้งการกระทำผิดในอนาคตได้อีกด้วย

9. ท้ายที่สุด หากการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายทำให้ เหยื่อได้รับความเสียหายนอกเขตอำนาจศาลที่ผู้กระทำผิด กำลังถูกดำเนินคดีอยู่ เหยื่อผู้นั้นควรฟ้องร้องต่อรัฐที่รับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นกับพวกเขา และยื่นคำร้องต่อ ศาลเพื่อฟังคำพิพากษาคดีให้มีการมอบเงินชดเชยให้กับ เหยื่อที่อยู่นอกเขตอำนาจศาล

- a) หากเขตอำนาจศาลที่กำลังดำเนินคดีอยู่นั้นปฏิเสธ คำร้องของเหยื่อผู้เสียหาย เหยื่อผู้เสียหายอาจ ยื่น คำร้องต่อรัฐบาลของตนผ่านช่องทางทางการทูต (เช่น ผ่านช่องทางความร่วมมือทางอาญา หรือข้อตกลง ทวิภาคีต่าง ๆ) หรือผ่านกระบวนการที่ไม่เป็นทางการ เพื่อขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

บทสรุป

แม้แต่เขตอำนาจศาลที่มีระบบกฎหมายที่พัฒนามากขึ้นแล้ว มาตรการบทลงโทษเยียวยาฟื้นฟูและมาตรการเสริมโทษ ก็ยังเป็นเพียงมาตรการในขั้นเริ่มต้นเท่านั้นเมื่อนำมาใช้กับคดีลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย เพื่อให้ เขตอำนาจศาลใหม่ ๆ สามารถใช้มาตรการดังกล่าวได้ แต่ละเขตอำนาจศาล จะต้องกำหนดโครงสร้างกฎหมายที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และเผชิญหน้ากับความท้าทายที่ต้องเอาชนะให้ได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถานะปัจจุบันของวงการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายจะได้ผลกำไรที่สูงด้วยความเสี่ยงที่ต่ำ เราจึงไม่สามารถกล่าวเกินจริงในความต้องการที่จะทำลายความมั่งคั่งของพวกลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้ บทลงโทษแบบดั้งเดิมอย่างค่าปรับและการจำคุกจึงใช้ได้กับการควบคุมความประพฤติของจำเลยเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอที่จะจำกัด 'รายได้' อันมหาศาลของวงการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้

ในทางกลับกันมาตรการการฟื้นฟูเยียวยาและมาตรการเสริมโทษ ไม่เพียงแต่ทำให้เหยื่อของการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมีบทบาทเพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่ผลที่ตามมาซึ่งทำให้เกิดการยับยั้งอันใหญ่หลวงต่อกระบวนการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย มากกว่าการใช้บทลงโทษแบบดั้งเดิมเนื่องจาก

มาตรการเหล่านี้สามารถแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงและทำให้เหยื่อได้รับการฟื้นฟู 'สภาพเดิม' ได้ หมายความว่าไม่เพียงแต่จัดการกับ ความเสียหายโดยตรงเท่านั้นยังจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นทางอ้อมได้อีกด้วย (เช่น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก) ซึ่งจะไม่เกิดขึ้นถ้าใช้บทลงโทษแบบดั้งเดิมอย่างเดียว ซึ่งอาจหมายรวมถึงการเปลี่ยนค่าปรับหรือทรัพย์สินที่ยึดมาได้ให้เป็นเงินค่าเยียวยาฟื้นฟู เมื่อมีการใช้มาตรการเยียวยาฟื้นฟูหรือมาตรการเสริมโทษควบคู่ไป กับบทลงโทษแบบดั้งเดิม จะทำให้ระบบการเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดด้านสัตว์ป่าเกิดความเสียหายเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถนำเงินที่ได้จากผู้กระทำผิดมาช่วยแบ่งเบาเงินที่ต้องใช้เพื่อการป้องกันและฟื้นฟู ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสาธารณะทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้อีกด้วย ในขณะที่ข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นเป็นพื้นฐานของการศึกษา มาตรการเยียวยาฟื้นฟูและมาตรการเสริมโทษที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายอยู่แล้ว จุดประสงค์ของรายงานฉบับนี้ก็เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม การพิจารณา การอภิปรายหรือ และการลงมือปฏิบัติเพื่อความสำเร็จต่อไป

1. “Act Now to Save Wildlife: 5 Actions That Make a Difference.” *The World Bank*, World Bank, 28 Nov. 2017, www.worldbank.org/en/news/feature/2017/11/28/act-now-to-save-wildlife-5-actions-that-make-a-difference.
2. “Innovations in Rule of Law (ROL), Policies and Environmental Jurisprudence” USAID, Highlights of the Thematic Session, Bangkok, Thailand, 15 March 2017.
3. Stephens, Suzanna, and Matthew Southerland. “China’s Role in Wildlife Trafficking and the Chinese Government’s Response”. U.S. - *China Economic Review Security Commission Staff Research Report*, 6 Dec. 2018, www.uscc.gov/sites/default/files/Research/2018.12.06 - Wildlife Trafficking - Final Version.pdf, p. 18.
4. Save the elephants, <https://www.savetheelephants.org/about-ste-2/press-media/?detail=dramatic-changes-in-china-s-ivory-trade>
5. Fedotov, Yury. “How Wildlife and Forest Crime Undermines Development and Ravages Global Biodiversity.” United Nations, United Nations, www.un.org/en/chronicle/article/how-wildlife-and-forest-crime-undermines-development-and-ravages-global-biodiversity.
6. Felbab-Brown, Vanda. *Extinction Market: Wildlife Trafficking and How to Counter It*. I B TAURIS, 2017, p. 65.
7. Yang, S.C.W. (2018). *The Principles Wildlife Conservation Funds and Restitution - Additional Remedy to Wildlife and Forest Offenses*. Bangkok: USAID Wildlife Asia and ASEAN Inter-Parliamentary Assembly, p. 1.
8. Yang, S.C.W. (2019). *Scaling Efforts to Counterwildlife Trafficking Through Legislative Reforms*. Bangkok: USAID Wildlife Asia and ASEAN Inter-Parliamentary Assembly, p. 51.
9. Batt, Chris; Feltham, Jenny, et. al., “Enhancing the Detection, Investigation and Disruption of Illicit Financial Flows from Wildlife Crime”. United Nations Office on Drug and Crime (2017), p. 29. Accessed at: https://www.unodc.org/documents/southeastasiaandpacific/Publications/2017/FINAL_-_UNODC_APG_Wildlife_Crime_report.pdf
10. Yang, p. 54.
11. Semesky, Donald C. “Attacking the Financial Infrastructure of Wildlife Trafficking” *Richardson Center*, 2014, pp. 7-8.
12. “Tools and Resources to Combat Illegal Wildlife Trade.” The World Bank Group (2018), p.4. Accessed at: <http://pubdocs.worldbank.org/en/389851519769693304/24691-Wildlife-Law-Enforcement-002.pdf>
13. Robertson, Simon. “Why Law Enforcement Is Essential to Stopping Illegal Wildlife Trade.” *World Bank Blogs*, 27 July 2017, blogs.worldbank.org/voices/why-law-enforcement-essential-stopping-illegal-wildlife-trade.
14. Ibid.
15. Batt, Chris; Feltham, Jenny, et. al., “Enhancing the Detection, Investigation and Disruption of Illicit Financial Flows from Wildlife Crime”. United Nations Office on Drug and Crime (2017). Accessed at: https://www.unodc.org/documents/southeastasiaandpacific/Publications/2017/FINAL_-_UNODC_APG_Wildlife_Crime_report.pdf
16. Martin Harrell, “Organizational Environmental Crime and the Sentencing Reform Act of 1984: Combining Fines with Restitution, Remedial Orders, Community Service, and Probation to Benefit the Environment While Punishing the Guilty”, 6 Vill. Envtl. L.J. 243 (1995). p. 26. Available at: <https://digitalcommons.law.villanova.edu/elj/vol6/iss2/1>
17. Ibid.
18. Barton v Gwyn-Jones, et. al, “Remedies: Restitution” *Practical Law Dispute Resolution*, Thomson Reuters, EWCA Civ 1999 (December 2019). Available at: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/Document/Ib9aa1b091c9a11e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?comp=pluk&transitionType=SearchItem&contextData=\(sc.Search\)&firstPage=true&bhcp=1&OWSessionId=NA&skipAnonymous=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/Document/Ib9aa1b091c9a11e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?comp=pluk&transitionType=SearchItem&contextData=(sc.Search)&firstPage=true&bhcp=1&OWSessionId=NA&skipAnonymous=true)
19. Ibid.
20. “Restitution in Federal Criminal Cases”, Congressional Research Service (Updated 15 Oct. 2019) p. 2. Available at: <https://fas.org/sgp/crs/misc/RL34138.pdf>
21. Preston, Brian J., Hon. “The Use of Restorative Justice for Environmental Crime Land and Environment Court of NSW” (22 Mar. 2011), p. 18. Available at: http://www.lec.justice.nsw.gov.au/Documents/preston_use%20of%20restorative%20justice%20for%20environmental%20crime.pdf
22. Uhlmann, “Sentencing Guidance in Environmental Prosecutions including the use of Supplemental Sentencing Measures”, Internal Guidelines for the U.S. Department of Justice, p. 17
23. Preston, Brian J., Hon. “The Use of Restorative Justice for Environmental Crime Land and Environment Court of NSW” (22 Mar. 2011), p. 8. Available at: http://www.lec.justice.nsw.gov.au/Documents/preston_use%20of%20restorative%20justice%20for%20environmental%20crime.pdf

24. “Wildlife and Forest Crime Analytic Toolkit”. *United Nations Office on Drugs and Crime*, (Nov. 2012), p. 152. Available at: unodc.org/documents/Wildlife/Toolkit_e.pdf
25. Preston, p. 13. (“For example, in *Taralga Landscape Guardians Inc v Minister for Planning* (2007) 161 LGERA 1; [2007] NSWLEC 59, the operation of a wind farm posed a risk for wedge-tailed eagles which could be killed in collisions with wind turbines. The Land and Environment Court of NSW imposed a consent condition requiring the operator to pay a specified monetary sum in compensation for each eagle killed to the NSW Wildlife and Information Service (WIRES) which is a non-governmental organisation engaged in the rescue and rehabilitation of wildlife.”)
26. *Wildlife and Forest Crime Analytic Toolkit*, p. 152
27. *Ibid.*
28. “WWF Urges SE Asia to Ban Unregulated Wildlife Trade Amid Coronavirus Outbreak.” *Voice of America*, 8 Mar. 2020, www.voanews.com/science-health/coronavirus-outbreak/wwf-urges-se-asia-ban-unregulated-wildlife-trade-amid.
29. 16 USC (S) 3372(a)(2)(A).
30. “Restitution in Federal Criminal Cases”, *Congressional Research Service* (Updated 15 Oct. 2019) p. 1. Available at: <https://fas.org/sgp/crs/misc/RL34138.pdf>
31. Pierson, Melanie, and Meghan N. Dilges. “Wildlife Trafficking I: Restitution in Wildlife Cases.” *United States Attorneys’ Bulletin*, vol. 63, no. 3, May 2015, p. 87.
32. “Prosecution Of Federal Wildlife Crimes.” *The United States Department of Justice*, 13 May 2015, www.justice.gov/enrd/prosecution-federal-wildlife-crimes.
33. *Environmental Crimes, United States. Department of Justice*, July 2012, Volume 60, Number 4, p.101.
34. *United States v. Duncan* involved illegal harvesting and trafficking in American wild ginseng. Defendant was ordered to pay a **\$15,000 fine, \$55,000 in restitution** to the National Fish and Wildlife Fund and perform 50 hours of community service, and forfeit approximately 1,708 pounds of ginseng that were seized; *United States v. Wertz*: fisherman who overharvested fluke with an estimated value of almost \$200,000. Defendant paid a **\$5,000 fine and \$99,800 in restitution**, and to perform 100 hours of community service. The company was sentenced to pay a \$275,000 fine and was **held jointly and severally liable for the restitution**. The court also ordered the defendants to relinquish their federal fishing permits, divest themselves of any interest in their vessel, and dissolve the company Available at: <https://www.justice.gov/enrd/prosecution-federal-wildlife-crimes>
35. *Officers Of Fishing And Seafood Corporations Ordered To Pay Nearly \$22.5 Million To South Africa For Illegally Harvesting Rock Lobster And Smuggling It Into The United States, Largest Lacey Act Restitution Order Ever Obtained* (<https://www.justice.gov/usao-sdny/pr/officers-fishing-and-seafood-corporations-ordered-pay-nearly-225-million-south-africa>)
36. Pickering, Grace. “Bengis and the ‘Victim’ of an *Environmental Crime*.” *Environmental Law in New York*, vol. 22, no. 7, July 2011, p. 103. https://files.arnoldporter.com/arnold&porterllp_environmentallawinnewyork_july2011.pdf.
37. *Ibid.*, p. 105.
38. “Officers Of Fishing And Seafood Corporations Ordered To Pay Nearly \$22.5 Million To South Africa For Illegally Harvesting Rock Lobster And Smuggling It Into The United States.” *The United States Department of Justice*, 15 May 2015, www.justice.gov/usao-sdny/pr/officers-fishing-and-seafood-corporations-ordered-pay-nearly-225-million-south-africa.
39. *Ibid.*
40. Pickering, Grace. “Bengis and the ‘Victim’ of an *Environmental Crime*.” *Environmental Law in New York*, vol. 22, no. 7, July 2011, p. 106. https://files.arnoldporter.com/arnold&porterllp_environmentallawinnewyork_july2011.pdf.
41. *Ibid.*
42. Pierson, Melanie, and Meghan N. Dilges. “Wildlife Trafficking I: Restitution in Wildlife Cases.” *United States Attorneys’ Bulletin*, vol. 63, no. 3, May 2015, p. 87.
43. *Ibid.*, p. 90
44. *Ibid.*, pp. 87, 89
45. *United States Department of State, 2018 Trafficking in Persons Report - Thailand*, 28 June 2018, available at: <https://www.refworld.org/docid/5b3e0a604.html> [accessed 19 February 2020].
46. *Ibid.*

1. Ibid.
2. Wildlife Conservation Act (No. 47 of 2013), Article 89, Available at: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/ken134375.pdf>
3. Ibid.
4. Revised Penal Code of the Philippines, Act No. 3815, (8 Dec. 1930), Article 104. Available at: https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/PHL_revised_penal_code.pdf
5. Yang, Sallie, and Brian Gonzales. "ASEAN Handbook on Legal Cooperation to Combat Wildlife Crime." ASEAN-Wen, 2016. p. 323. (Philippines Fisheries Code of 1998 (Republic Act 8550), as amended by Republic Act 10654).
6. Uhlmann, "Sentencing Guidance in Environmental Prosecutions including the use of Supplemental Sentencing Measures", *Internal Guidelines for the U.S. Department of Justice*, p.3
7. Preston, Brian J., Hon. "The Use of Restorative Justice for Environmental Crime Land and Environment Court of NSW" (22 Mar. 2011), p. 17. Available at: http://www.lec.justice.nsw.gov.au/Documents/preston_use%20of%20restorative%20justice%20for%20environmental%20crime.pdf
8. Ibid.
9. Mulqueeny, Kala and Bonifacio, Sherielysse, "Asian Judges: Green Courts and Tribunals, and Environmental Justice", *Asian Development Bank, Law and Policy Reform*, No. 1 (April 2010). p.3
10. Ibid.
11. Martin Harrell, "Organizational Environmental Crime and the Sentencing Reform Act of 1984: Combining Fines with Restitution, Remedial Orders, Community Service, and Probation to Benefit the Environment While Punishing the Guilty", 6 Vill. Envtl. L.J. 243 (1995). p. 36. Available at: <https://digitalcommons.law.villanova.edu/elj/vol6/iss2/1>
12. 18 U.S.C. § 3553(a)(1)
13. Internal Memorandum to: ENRD Deputy Assistant Attorneys General and Section Chiefs; From: Jeffrey H. Wood, Acting Assistant Attorney General, "Settlement Payments to Third Parties in ENRD Cases" (9 Jan. 2018). p.11.
14. Section 16 Canada's Wildlife Act, R.S., 1985, c. W-9, s. 11994, c. 23, s. 2(F), Available at: <https://www.canlii.org/en/ca/laws/stat/rsc-1985-c-w-9/latest/rsc-1985-c-w-9.html>
15. R.S. Silver, "Investing in Conservation with Revenue from Creative Sentencing, The Characteristics of The Court Award Portfolio Managed by The BC Habitat Conservation Trust Foundation 1993-2009", Victoria, British Columbia, (March 2011), p. 6.
16. Section 16 Canada's Wildlife Act, , R.S., 1985, c. W-9, s. 11994, c. 23, s. 2(F), located at: <https://www.canlii.org/en/ca/laws/stat/rsc-1985-c-w-9/latest/rsc-1985-c-w-9.html>
17. R.S. Silver, "Investing in Conservation with Revenue from Creative Sentencing, The Characteristics of The Court Award Portfolio Managed by The BC Habitat Conservation Trust Foundation 1993-2009", Victoria, British Columbia, (March 2011), p. 6
18. Ibid, p.11
19. Ibid, p.13
20. Section 16 Canada's Wildlife Act, , R.S., 1985, c. W-9, s. 11994, c. 23, s. 2(F), located at: <https://www.canlii.org/en/ca/laws/stat/rsc-1985-c-w-9/latest/rsc-1985-c-w-9.html>
21. Internal Memorandum to: ENRD Deputy Assistant Attorneys General and Section Chiefs; From: Jeffrey H. Wood, Acting Assistant Attorney General, "Settlement Payments to Third Parties in ENRD Cases" (9 Jan. 2018). p. 5.
22. Internal Memorandum to: ENRD Deputy Assistant Attorneys General and Section Chiefs; From: Jeffrey H. Wood, Acting Assistant Attorney General, "Settlement Payments to Third Parties in ENRD Cases" (9 Jan. 2018). p.5.
23. Ibid.
24. Martin Harrell, "Organizational Environmental Crime and the Sentencing Reform Act of 1984: Combining Fines with Restitution, Remedial Orders, Community Service, and Probation to Benefit the Environment While Punishing the Guilty", 6 Vill. Envtl. L.J. 243 (1995). pp. 35-36. Available at: <https://digitalcommons.law.villanova.edu/elj/vol6/iss2/1>
25. Internal Memorandum, To: Environmental Crimes Section Attorneys, From: Ronald J. Tenpas, Assistant Attorney General, "Guidance on Restitution, Community Service, and Other Sentencing Measures Imposed

- in Environmental Crimes Cases”, (16 Jan. 2009), p. 9.
26. Ibid.
 27. EPA NSW. “Guidelines-Seeking-Enviro-Court-Orders.” NSW *Environment Protection Authority*, 31 Aug. 2017, www.epa.nsw.gov.au/licensing-and-regulation/legislation-and-compliance/policies-and-guidelines/guidelines-seeking-enviro-court-orders.
 28. Ibid.
 29. Ibid.
 30. Preston, Brian J., Hon. “The Use of Restorative Justice for Environmental Crime Land and Environment Court of NSW” (22 Mar. 2011), pp. 8-13. Available at: http://www.lec.justice.nsw.gov.au/Documents/preston_use%20of%20restorative%20justice%20for%20environmental%20crime.pdf
 31. Ibid, p. 25.
 32. Ibid.
 33. Ibid.
 34. Levine, Simon. “Empty Threat 2015: Does the Law Combat Illegal Wildlife Trade?” *DLA Piper*, 2015, p.303 (Namibia Controlled Wildlife Products and Trade Act 2008. Section 5(3)).
 35. Ibid.
 36. Levine, Simon. “Empty Threat 2015: Does the Law Combat Illegal Wildlife Trade?” *DLA Piper*, 2015, p.265
 37. Uhlmann, 8-9
 38. Martin Harrell, Organizational Environmental Crime and the Sentencing Reform Act of 1984: Combining Fines with Restitution, Remedial Orders, Community Service, and Probation to Benefit the Environment While Punishing the Guilty, 6 *Vill. Envtl. L.J.* 243 (1995). Available at: <https://digitalcommons.law.villanova.edu/elj/vol6/iss2/1> page 12 [United States v. Exxon Corp., Plea Agreement, No. A90-015 (October 7, 1991)]
 39. Ibid, p. 12.
 40. Internal Memorandum, To: Environmental Crimes Section Attorneys, From: Ronald J. Tenpas, Assistant Attorney General, “Guidance on Restitution, Community Service, and Other Sentencing Measures Imposed in Environmental Crimes Cases”, (16 Jan. 2009), p.2
 41. “ASEAN Handbook on International Legal Cooperation in Trafficking in Persons Cases,” *United Nations Office on Drugs and Crime*, (August 2010), Available at: https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/ASEAN_Handbook_on_International_Legal_Cooperation_in_TIP_Cases.pdf
 42. Batt, Chris; Feltham, Jenny, et. al., “Enhancing the Detection, Investigation and Disruption of Illicit Financial Flows from Wildlife Crime”. *United Nations Office on Drug and Crime* (2017), p. 29. Accessed at: https://www.unodc.org/documents/southeastasiaandpacific/Publications/2017/FINAL_-_UNODC_APG_Wildlife_Crime_report.pdf
 43. Pierson, Melanie, and Meghan N. Dilges. “Wildlife Trafficking I: Restitution in Wildlife Cases.” *United States Attorneys’ Bulletin*, vol. 63, no. 3, May 2015, p. 86; *United States v. Emerson*, 128 F.3d 557, 567 (7th Cir. 1997).
 44. “Wildlife and Forest Crime Analytic Toolkit”. *United Nations Office on Drugs and Crime*, (Nov. 2012), p. 130. Available at: unodc.org/documents/Wildlife/Toolkit_e.pdf
 45. Ibid, 133.
 46. “Evolving Role of Amicus Curiae.”, *LawTimes*, (6 Nov. 2017). <https://www.lawtimesnews.com/archive/evolving-role-of-amicus-curiae/262799>.
 47. “Wildlife and Forest Crime Analytic Toolkit”. *United Nations Office on Drugs and Crime*, (Nov. 2012), p. 152. Available at: unodc.org/documents/Wildlife/Toolkit_e.pdf
 48. Levine, Simon. “Empty Threat 2015: Does the Law Combat Illegal Wildlife Trade?” *DLA Piper*, 2015, p.197 (197 (Mongolia Environmental Protection Law, Article 37)).
 49. Ibid.
 50. Preston, Brian J., Hon.; Donnelly, Hugh. “The establishment of an environmental crime sentencing database in New South Wales” (22 Mar. 2011), p. 5. Available at: http://www.lec.justice.nsw.gov.au/Documents/preston_the%20establishmentof%20an%20environmental%20crime%20sentencing%20database.pdf

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้เขียนขึ้นโดยนายสตีฟ อาร์ กาลสเตอร์ (Steve R. Galster) ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ACET และร่วมเขียนโดยนายริคาร์โด อาร์ ฟอร์เรสเตอร์ (Ricardo R. Forrester) ผู้จัดการ ACET และนางสาวองคฺรี มาจุมดาร์ (Onkuri Majumdar) รองผู้อำนวยการโครงการ รายงานฉบับนี้ จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้เลยหากปราศจากการสนับสนุนทางด้านเทคนิคจากบุคคลหลายท่าน ได้แก่ นายฌอน โอรีแกน (Sean O' Regan) นายอรุณิมา เซรสต้า (Arunima Shrestha) นางสาวกลอเรีย โลเปซ เฮอร์นันเดส (Gloria Lopez Hernandez) และนางสาวแอนเดรีย คอสมา (Andrea Cosma) ซึ่งทุกท่านได้ให้ผลการวิจัยและการสนับสนุนอันมีคุณค่ายิ่งในการพัฒนารายงานฉบับนี้ การจัดทำวงเล็บและภาพประกอบของรายงานนี้ได้รับการ ออกแบบโดยนางสาวลักษณา กิรติพงษ์ (Luxana Kiratibhongse.)

รายงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจาก PMI IMPACT (บริษัท ฟิลลิป มอริส อินเตอร์เนชั่นแนล - (PMI))

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิเคราะห์อาชญากรรมการค้าสัตว์ป่า (“ACET”)

การใช้ข้อมูลเพื่อต่อต้านการลักลอบค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ทั่วทุกมุมโลกของเราเป็นทั้งแหล่งต้นกำเนิด ส่งผ่าน และปลายทางของเครือข่ายอาชญากรข้ามชาติทั้งการลักลอบค้ามนุษย์ คำสัตว์ป่า ค้าอาวุธ และ “สินค้า” ที่ผิดกฎหมายอื่น ๆ

การลักลอบค้าสินค้าต่าง ๆ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านธรรมาภิบาล ธุรกิจที่ถูกกฎหมาย และความร่วมมือกันระหว่างพรมแดน ในแต่ละปีการลักลอบค้าสินค้าผิดกฎหมายทำรายได้หลายแสนล้านเหรียญ ซึ่งเป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายอาชญากรรมและการทุจริต นอกจากนี้ยังเป็นบ่อนทำลายธุรกิจที่ถูกกฎหมาย และคุกคามสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

เพื่อลดปริมาณการลักลอบค้าสัตว์ป่า รัฐบาล องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคมจำเป็นต้องมีข้อมูลเชิงลึกที่เชื่อถือได้เพื่อเป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย นโยบายต่าง ๆ การป้องกัน และกลยุทธ์ในการฟื้นฟู

ด้วยความร่วมมือทางด้านเทคโนโลยีข่าวกรองดิจิทัลของบริษัทไอบีเอ็ม (IBM) และ บริษัทเซลเลไบรต์ (Cellabrite) รวมถึงเครือข่ายภาคประชาสังคมระดับแนวหน้า ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิเคราะห์อาชญากรรมการค้าสัตว์ป่า (หรือ ACET ออกเสียงว่า แอสเสท) เป็นศูนย์ข้อมูลแบบโอเพนซอร์สที่ช่วยให้คณะทำงานสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและทันเวลา ซึ่งจะช่วยลดปริมาณการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมาย วิธีนี้จะช่วยประหยัดทั้งเวลา เงิน และชีวิต

การใช้หลักฐานที่วิเคราะห์โดยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น โดยมี ACET ทำหน้าที่เชื่อมโยงผู้เก็บข้อมูลเข้ากับผู้ร่างกฎหมายและผู้บังคับใช้ รวมถึงชี้ให้เห็นปัญหาของการลักลอบค้าสัตว์ป่าและแนวทางแก้ไขที่ชัดเจนให้กับ:

- เจ้าหน้าที่พรมแดน: เพื่อสามารถระบุเวลาจริงในการลักลอบค้าสินค้าที่ผิดกฎหมายได้
- เจ้าหน้าที่สืบสวน: เพื่อสามารถติดตามและยึดทรัพย์สินที่ได้จากการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมายได้
- เจ้าหน้าที่นิติบัญญัติ: เพื่อสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งและปรับปรุงกฎหมายและนโยบายเพื่อลดการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมายได้
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม: เพื่อสามารถจำแนกตัวขับเคลื่อนทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของการลักลอบค้าสิ่งผิดกฎหมายได้
- องค์กรเอกชน: เพื่อให้สามารถมั่นใจได้ว่าทำธุรกิจที่ถูกกฎหมายและคำนึงถึงสังคม

ACET ได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตรภาคประชาสังคมและพันธมิตรภาคองค์กรเอกชนรวมถึงฟรีแลนด บริษัทไอบีเอ็ม บริษัทเซลเลไบรต์ และ แมโซกคลับ

รายงานฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก PMI-Impact ซึ่งเป็นโครงการระดับโลกที่ริเริ่มโดยบริษัทฟิลลิป มอร์ริส อินเตอร์เนชั่นแนล ในการสนับสนุนโครงการที่อุทิศตนเพื่อต่อสู้กับการค้าที่ผิดกฎหมายและอาชญากรรมที่เกี่ยวข้อง

